

ვლადიმერ

აფციაური

VLADIMER APTSIAURI

გიორგი ფრანგოზიანი

ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონები
GEORGIAN OLYMPIC CHAMPIONS

პროექტის ავტორი და მთავარი რედაქტორი
ელგუჯა ბერიშვილი

THE PROJECT AUTHOR AND EDITOR-IN-CHIEF
Elguja Berishvili

პროექტის მენეჯერი
ემზარ ზენაიშვილი

THE PROJECT MANAGER
Emzar Zenaishvili

პროექტის კოორდინატორი
რუსუდან აფციაური

THE PROJECT COORDINATOR
Rusudan Aptsiauri

ტექსტი
გიორგი ფრანგიშვილი

TEXT
Giorgi Prangishvili

დიზაინი
ვახტანგ შატაიძე

DESIGN
Vakhtang Shataidze

რედაქცია
ავთანდილ გურასაშვილი, ჯემალ კასრაძე, დავით ჭელიძე,
კარლო ფაჩულია, ზაალ ანჯაფარიძე, ინგა ალავეძე,
ნანა ჯოხარიძე, მაია ბერიშვილი, ივანე ბურნაძე

EDITORIAL STAFF
**Avtandil Gurasashvili, Jemal Kasradze, David Chelidze,
Inga Alavidze, Karlo Pachulia, Zaal Anjaparidze, Nana Jokharidze,
Maia Berishvili, Ivane Burnadze**

ფოტო
ალექსანდრე კოტორაშვილი, ავთანდილ გურასაშვილი,
მალხაზ დათიკაშვილი, www.sportphoto.ge

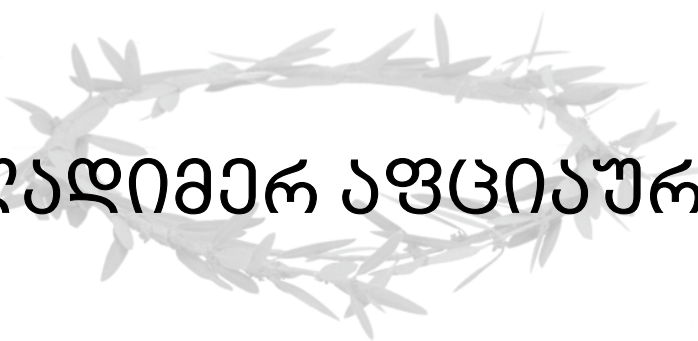
PHOTO
**Aleksandre Kotorashvili, Avtandil Gurasashvili,
Malkhaz Datikashvili, www.sportphoto.ge**

პარტნიორები
საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი
საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის ოლიმპიური სოლიდარობა
საქართველოს ფარიკაობის ფედერაცია

PARTNERS
**Georgian National Olympic Committee
Olympic Solidarity of the International Olympic Committee
Georgian Fencing Federation**

ISSN 2233-3096
ISBN 978-9941-0-4158-7

ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონები

ვლადიმერ აფციაური

2012

ყველაზე სწრაფი

1978 წლის შემოდგომაზე თბილისი ახალგაზრდა მოფარიკავეთა საკავშირო ჩემპიონატს მასპინძლობდა. ეს შეჯიბრება წინ უძღოდა მსოფლიოს ჩემპიონატს და ნაკრების კანდიდატთა ძირითად შესარჩევ ტურნირად ითვლებოდა. ამას გარდა, ახლოვდებოდა მოსკოვის ოლიმპიური თამაშები და გამორიცხული არ იყო, ქვეყნის მთავარი ნაკრების მწვრთნელებს 20 წლის მოფარიკავეთა შორის მომავალი ოლიმპიელი ეპოვათ.

გასული საუკუნის 60-იან წლებში ქართველ მოფარიკავეებს არაერთხელ მოუგიათ მსგავსი ტურნირი, მაგრამ მერე და მერე წარმატებებმა იკლო. ქართველ სპეციალისტებს ამჯერადაც არ ჰქონიათ დიდი მოლოდინი, რადგანაც თბილისში საასპარეზოდ არაერთი ტიტულიანი მუშეკეტერი ჩამოვიდა. მაგალითად, მინსკელი ვლადიმირ ლაპიცკი და ბაქოელი ბორის კორეცკი რაპირაში უკვე ფლობდნენ ახალგაზრდებში მსოფლიოს ჩემპიონის ოქროს მედლებს. 17 წლის ვლადიმერ აფციაური მათთან შედარებით არაფრით გამოირჩეოდა, მეტოქეებზე ორი-სამი წლით უმცროსი იყო და საკმაოდ ტანმორჩილიც. მაგრამ ფავორიტებს მედგარი ბრძოლა სწორედ აფციაურმა გაუმართა. ფინალური შეხვედრების წინ ჩემპიონატის გახსნის საზეიმო ცერემონია მოეწყო. მაშინდელი პიონერთა სასახლის მოსწავლეებმა ქართული ცეკვები წარმოადგინეს. აფციაურზე, როგორც შემდგომ იხსენებდა, განსაკუთრებული შთაბეჭდილება მთიულურმა ცეკვამ მოახდინა და ემოციურად ისე დაიმუხტა, ფინალში განსაკუთრებული შემართებით იბრძოლა: ორმეტრიან უკრაინულ დუხანს სიცილ-სიცილით მოუგო (თურმე, მწვრთნელები გაუბრაზდნენ — ჯერ ბრძოლა დაამთავრე და სიცილს მერეც მოასწრებო), მერე ბელორუს ასაჩისაც აჯობა და საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი გახდა. აფციაურის გამარჯვებამ ქართველ მწვრთნელებზე მეტად მოსკოველები გააკვირვა. მანამდე უცნობი ჭაბუკი მოფარიკავე ქვეყნის ნაკრების კანდიდატთა სიაში აღმოჩნდა. მართალია, მომდევნო წელს მსოფლიოს ახალგაზრდულ

ჩემპიონატზე არ წაიყვანეს, მაგრამ 1980-82 წლებში ზედიზედ სამჯერ იასპარეზა ამ ტურნირში და სოლიდური გამოცდილება შეიძინა. ყველაზე უკეთ ბოლო ჩემპიონატზე, ბუენოს-აირესში გამოვიდა — მეოთხე ადგილი დაიკავა.

ვლადიმერ აფციაური: „ფარიკაობაზე, შეიძლება ითქვას, შემთხვევით მოვხვდი. თეთრინყაროში, ახალსოფელში ვიზრდებოდი. ჩვეულებრივი ცელქი ბავშვი ვიყავი. თამაშისას რა არ მომსვლია: ხელი მომიტეხია, წარბი გამხეთქია, ხიდან ჩამოვვარდნილვარ. დიდი სანათესაო გვყავდა, ზაფხულობით ტოლ-ბიჭები ერთად შევიკრიბებოდით და მთელი დღე ბურთს დავსდევდით, ხეებზე ვცოცავდით, თვითნაკეთი ხის ხმლებით ვფარიკაობდით. ყოველთვის პირველობას ვესწრაფოდი, ჩემთვის სხვა შედეგი მიუღებელი იყო. ეტყობა, ჩემმა მთიელობამ თავისი ქნა და ფარიკაობისკენ გადამიძალა... 1973 წელს, მეხუთე კლასში რომ გადავედი, მშობლებმა მე და ჩემი უფროსი ძმა გლდანის სპორტულ სკოლა-ინტერნატში მიგვიყვანეს. ორივეს ტანვარჯიში გვინდოდა, მაგრამ ძმა ასაკის გამო დაიწუნეს, მე კი, რადგან ტანვარჯიშის ჯგუფი შევსებული იყო, დროებით ფარიკაობის სექციაში გამამწესეს. მოგვიანებით, როცა ტანვარჯიშზე გადასვლა შემომთავაზეს, უარი ვუთხარი. ვიგრძენი, რომ ჩემი საქმე ფარიკაობა იყო, თანაც ერთხელ თუ გახვედი საფარიკაო ბილიკზე, მერე იქიდან გადასვლა ძნელად თუ მოგიწევდა. მე ასე მომივიდა, გარდა ამისა, მწვრთნელების ხათრიც მქონდა. თავიდან ლიანა შეყრილაძე მავარჯიშებდა, მერე — რევაზ მაჭარაშვილი და სიმონ აჯიმაშვილი, ბოლოს — მალხაზ გაბუნია. მალხაზი საოცარი პიროვნება იყო, მასთან ახლო, მეგობრული ურთიერთობა მქონდა, თუმცა არასოდეს არ მავინყდებოდა, რომ მე სპორტსმენი ვიყავი, ის კი — მწვრთნელი. ასაკით ბევრად უფროსი არ ყოფილა და ალბათ ამიტომაც დავუახლოვდით ერთმანეთს. ფარიკაობაში ღრმად ჩახედული, დინჯი და განონასწორებული პიროვნება იყო. მსაჯებს არასოდეს ეკამათებოდა. ამის გამო რამდენიმეჯერ ვუსაყვედურე კიდეც, რადგანაც არაობიექტური მსაჯობის გამო ხშირად ვიჩაგრებოდი. მალხაზი მამშვი-

დებდა: ჯობს ახლა მოითმინო, რომ საბოლოოდ გამარჯვებული დარჩეო. წინდახედული კაცი იყო და მისი ნათქვამის სისწორეში არაერთხელ დავრწმუნებულვარ.“

ვლადიმერ აფციაურს ბუნებრივი ნიჭი და სპორტული ჟინი აღმოაჩნდა. მალე ისე გაინაფა, რომ არა მარტო ფარიკაობაში, არამედ სხვა სახეობებშიც ჯაბნიდა თანატოლებს. მაგალითად, სიგრძეზე და სიმაღლეში ხტომაში, ტანვარჯიშში, ჭადრაკში. მაგრამ, მისი მთავარი გატაცება, რა თქმა უნდა, ფარიკაობა იყო.

ლუდვიგ ლალანიძე, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი: „ვლადიმერ აფციაური პირველად გლდანის სკოლა-ინტერნატში ვნახე. ცოცხალი ბავშვი იყო, ერთ ადგილას ვერ ჩერდებოდა. მახსოვს, ბაგირზე ფეხების დაუხმარებლად აცოცდა, ბაგირი კაუჭიდან ჩამოხსნა და თვითონ ჩამოეკიდა კაუჭზე ცალი ხელით. მწვრთნელს, ლიანა შეყრილაძეს ფერი ნაუვიდა, ვლადიმერი კი ზემოდან დაგვყურებდა და იცინოდა, თან მეორე ხელში ბაგირი ეჭირა... თანდაყოლილი ფიზიკური სიძლიერე, სიმარჯვე, მოქნილობა, შრომის და ბრძოლის უნარი, ინტუიცია — უწინარესად სწორედ ეს თვისებები დაედო საფუძვლად აფციაურის სპორტულ წარმატებებს. კარგად მახსოვს მისი პირველი ნაბიჯები ფარიკაობაში. 1977 წელს ბრესტში ტარდებოდა განათლების სამინისტროს ბავშვთა და მოზარდთა სპორტული სკოლების საკავშირო პირველობა. რაპირისტთა ტურნირის ფინალში აფციაური ბაქოელ ბორის კორეცკის ხვდებოდა. ძალიან დაძაბული ბრძოლა გამოდგა, ტოლს არ უდებდნენ ერთმანეთს. როცა ანგარიში 4:4 გახდა, აფციაურმა გადამწყვეტი შეტევა წამოიწყო, ჩემი აზრით, დაასწრო კიდევ მეტოქეს, მაგრამ მსაჯმა ჩხვლეტა კორეცკის ჩაუთვალა. აფციაური გამწარდა, სახე აელენა, თუმცა არაფერი უთქვამს — თავი შეიკავა. ვერცხლის მედალი ურიგო შედეგი არ იყო, მაგრამ მას ყოველთვის საჩემპიონო ამბიცია ჰქონდა. იმავდროულად, კორექტულობით და ზრდილობით გამოირჩეოდა, თანაგუნდელები განსაკუთრებული პატივისცემით ეპყრობოდნენ. ვინმეს თუ რამე დასჭირდებოდა, გვერდში დაუდგებოდა, დაეხ-

მარებოდა, გაამხნევებდა. მოკლედ, აფციაურთან ურთიერთობა ყველას სიამოვნებდა, ოღონდ არა საფარიკაო ბილიკზე. აქ ის დაუნდობელი იყო. წამში შეეძლო ბრძოლის ბედის გადაწყვეტა, ისეთი სისწრაფით შეუტევდა, რომ მეტოქე თავის დაცვას ვერ ასწრებდა. როცა საკავშირო ახალგაზრდულ ნაკრებში გამოიძახეს, ექიმებმა და სამეცნიერო ჯგუფის წევრებმა, სხვა ახალწვეულებთან ერთად, აფციაურის ჯანმრთელობის მდგომარეობა საფუძვლიანად გამოიკვლიეს, ტესტირებაც ჩაუტარეს და ისეთი შედეგი მიიღეს, გადასამონებლად მთელი ეს პროცედურა თავიდან გაიმეორეს. აღმოჩნდა, რომ ჩვენი მოფარიკავის სასტარტო რეაქცია საშუალო მაჩვენებელს თითქმის ათჯერ აღემატებოდა.“

გარდა სისწრაფისა, ვლადიმერ აფციაური შრომისუნარიანობითაც გამოირჩეოდა. სპორტსმენი რაოდენ ნიჭიერიც არ უნდა იყოს, თავდაუზოგავი ვარჯიშის გარეშე არაფერი გამოუვა. აფციაური მწვრთნელთან ერთად საათობით იდგა საფარიკაო ბილიკზე, რათა ღრმად დაუფლებოდა ფარიკაობის ტექნიკას, დაეხვეწა ცალკეული ილეთები, შეტევისა თუ თავდაცვის ელემენტები.

1979 წელს, ჯერ კიდევ ახალგაზრდულ ასაკში, საბჭოთა კავშირის თაღის გათამაშებაზე მესამე ადგილი დაიკავა, მომდევნო წელს კი კიდევ ერთხელ გაიმარჯვა თანატოლთა საკავშირო ჩემპიონატში. ამას მოჰყვა მოულოდნელი და ძალზე მნიშვნელოვანი შედეგი — მეორე ადგილი რაპირისტთა კიევის საერთაშორისო ტურნირზე.

ვლადიმერ აფციაური: „ეს იყო ჩემი დებიუტი კიევის ტურნირზე, რომელიც ძალზე პრესტიჟულ საერთაშორისო შეჯიბრებად ითვლებოდა. ფინალურ ექვსეულში გასვლაც უკვე წარმატებას ნიშნავდა, მით უმეტეს, ფინალში გავიდნენ ოლიმპიური ჩემპიონი სმირნოვი, მსოფლიოს ჩემპიონი რუზიევი, აგრეთვე ძალზე ძლიერი რაპირისტები: კუბელი ბეტანკური, ვორონეჟელები — ეგოროვი და ფომენკო. წესით, ბოლო მეექვსე ადგილი მე „მერგებოდა.“ პირველი სამი შეხვედრა მოვიგე, მათ შორის სმირნოვთან (5:1), მომდევნო ორი კი წავაგე. ოთხ სპორტსმენს შორის დამატები-

თი ბრძოლები დაინიშნა. აქ ორ მეტოქეს ვაჯობე და მხოლოდ საჩემპიონო ბრძოლაში დავმარცხდი რუზიევთან — 4:5. ჩემი ვერცხლის მედალი მაშინ ნამდვილი სენსაცია იყო. ამას თავადაც არ ველოდი.“

მოფარიკავეები ორ ძირითად კატეგორიად იყოფიან: ერთნი მეტწილად პირად ტურნირებში იმარჯვებენ, მეორენი კი გუნდურ ბრძოლაში გამოირჩევიან. ვლადიმერ აფციაური გუნდურ მებრძოლად ჩამოყალიბდა. 1981 წელს, როცა საქართველოს ნაკრებმა საკავშირო ჩემპიონატში მეორე ადგილი დაიკავა, ამ საქმეში ლომის წილი სწორედ აფციაურმა დაიდო. მერე იყო სსრ კავშირის ნაკრები და ამ ნაკრებთან ერთად მოპოვებული მსოფლიოს ჩემპიონის ტიტული. თანაგუნდელები ამბობდნენ და ნაკრების მწვრთნელებიც ადასტურებდნენ, რომ აფციაურის თავდადება მნიშვნელოვანწილად განაპირობა მაშინდელი წარმატება. ეს მოხდა 1982 წელს, რომში. მაგრამ, ვიდრე რომაულ ამბებზე გადავიდოდეთ, მსოფლიოს ჩემპიონატამდე რამდენიმე თვით ადრე კიევში ჩატარებულ საკავშირო პირველობას მივუბრუნდეთ. სწორედ ამ შეჯიბრების შედეგების მიხედვით უნდა შერჩეულიყო ქვეყნის მთავარი გუნდის საბოლოო შემადგენლობა. ნაკრების დაკომპლექტების ეს პრინციპი ადრევე დამკვიდრდა: ვისაც დიდ საერთაშორისო ტურნირებში გამოსვლის პრეტენზია ჰქონდა, თავისი ოსტატობა ჯერ საკავშირო სარბიელზე უნდა დაემტკიცებინა. აქ ალებული მედალი, პრაქტიკულად, ერთგვარი „საგარანტიო საბუთი“ იყო.

კიევში საბჭოთა ფარიკაობის ელიტა შეიკრიბა. რაპირაში აღიარებული ოსტატები იყვნენ ალექსანდრე რომანკოვი, იური ლიკოვი, ვლადიმერ სმირნოვი. ამათგან ოქროს მედლის ყველაზე რეალურ პრეტენდენტად ოლიმპიური ჩემპიონი სმირნოვი სახელდება, რომლის გამოსვლასაც მშობლიურ კიევში უამრავი გულშემამტკივარი ელოდა. იმ პერიოდში აფციაურს უკვე კარგად იცნობდნენ ნაკრების მწვრთნელები. 20 წლის ჭაბუკს მოგებული ჰქონდა თანატოლთა საკავშირო პირველობა და რამდენიმე საერთაშორისო ტურნირშიც წარმატებით გამოვიდა. ვლადიმერმა კიევშიც გამოიჩინა თავი: წინასწარ შეხვედრებში დამაჯერებლად დაამარცხა ძირითადი კონ-

ვლადიმერ აფციაური:
 „ფარიკაობაზე, შეიძლება ითქვას, შემთხვევით მოვხვდი. თეთრინჯაროში, ახალსოფელში ვიზრდებოდი. ჩვეულებრივი ცელქი ბავშვი ვიყავი. თამაშისას რა არ მომსვლია: ხელი მომიტეხია, წარბი გამხეთქია, ხიდან ჩამოვვარდნილვარ. დიდი სანათესაო გვყავდა, ზაფხულობით ტოლ-ბიჭები ერთად შევიკრიბებოდით და მთელი დღე ბურთს დავსდევდით, ხეებზე ვცოცავდით, თვითნაკეთი ხის ხმლებით ვფარიკაობდით. ყოველთვის პირველობას ვესწრაფოდი, ჩემთვის სხვა შედეგი მიუღებელი იყო. ეტყობა, ჩემმა მთიელობამ თავისი ქნა და ფარიკაობისკენ გადამძალა...“

კურენტები, ფინალში გასასვლელი ბრძოლა კი მსოფლიოს ერთ-ერთ საუკეთესო რაპირისტს ალექსანდრე რომანკოვს მოუგო.

ქართველი მუშკეტერის ოსტატობით მოხიბლული გაზეთი „სოვეტსკი სპორტი“ წერდა: „გადამწყვეტი შეხვედრისკენ უდანაკარგოდ გაიკაფა გზა საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის მესამე კურსის სტუდენტმა ვლადიმერ აფციაურმა. ამ საშუალო ტანის მოფარიკავეს ჭეშმარიტად კავკასიური ტემპერამენტი აქვს, ძალიან სწრაფია, შესანიშნავად გრძნობს დისტანციას. მან 10:8 მოუგო გამოცდილ ოსტატს იური ლიკოვს და ქვეყნის ჩემპიონის ტიტულისთვის ვლადიმერ სმირნოვთან შეხვედრის უფლება მოიპოვა.“ ფინალში თავიდან ქართველი სპორტსმენი დანიინაურდა, მაგრამ საბოლოოდ მსოფლიოსა და ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონმა სმირნოვმა იმარჯვა — 10:6. აფციაურმა ვერცხლის მედალთან ერთად

საბჭოთა ნაკრების შემადგენლობაში მსოფლიოს ჩემპიონატში მონაწილეობის უფლებაც მოიპოვა.

საბედისწერო ფინალი

რომი სტუმართმოყვრულად, მაგრამ 35-გრადაუსიანი სიცხით დახვდა მსოფლიოს ჩემპიონატის მონაწილეებს. რაპირისტთა პირად ტურნირში 35 ქვეყნის 130-მდე მუშკეტერი ჩაება. აფციურმა კარგად ჩაატარა პირველი ეტაპის შეხვედრები, 32 საუკეთესოს შორისაც მოხვდა, მაგრამ მეტის გაკეთება ვეღარ შეძლო. მსოფლიოს ჩემპიონი მეოთხედ გახდა ალექსანდრე რომანკოვი.

ამას მოჰყვა გუნდური პირველობა, რომელიც ორი დღე გაგრძელდა. მედლებისთვის 24 ქვეყნის ნაკრები იბრძოდა. საბჭოთა გუნდში გამოდიოდნენ ალექსანდრე რომანკოვი, იური ლიკოვი, ვლადიმერ სმირნოვი, ვიტალი ლოგვინი და ვლადიმერ აფციური. უფროსი მწვრთნელი იყო ალექსანდრე პერეკალსკი. საბჭოელებმა პირველი მეტოქეები იოლად დაამარცხეს და მეოთხედფინალში გავიდნენ.

ვლადიმერ აფციური: „მეოთხედფინალში დასავლეთგერმანელებს ვხვდებოდით. მათ ძლიერი რაპირისტები ჰყავდათ და ვიცოდით, რომ დაძაბული პაექრობა გველოდა... მოთელვაზე მე და ვლადიმერ სმირნოვი ერთმანეთში ვფარეკაობდით, ვხურდებოდით. ზუსტად იმ მომენტში, როცა დარბაზში გვიხმეს, შეტევისას იარაღი გამიტყდა. თურმე, ეს ავისმომასწავლებელი ნიშანი იყო... პირველ წრეში მე, ლოგვინმა, სმირნოვმა და რომანკოვმა ვიბრძოლეთ. არ გავვიმართლა — 1:3 წავაგეთ. მეორე წრეში სმირნოვი მათიას ბერის ხვდებოდა. ერთ მომენტში მეტოქეებმა ერთდროულად წამოიწყეს შეტევა, ერთმანეთისკენ სწრაფად დაიძრნენ. გერმანელს რაპირა გაუტყდა, სმირნოვმა კი უეცრად ნილაბზე იტაცა ხელი, რუსულად შეიკურთხა, სიტყვა ვერც დაამთავრა — მოწყვეტით დაეცა

ზურგზე. თურმე, გადატეხილი რაპირა პირდაპირ თვალში შეერჭო. ბერიმ იგრძნო, რაც მოხდა, ინსტიქტურად იარალი უკან გამოსწია, ელექტრო-მონყობილობა ჩაიხსნა და ღრიალით გავარდა დარბაზიდან. სმირნოვს უმალ დაესივნენ ექიმები, პირველი დახმარება იქვე აღმოუჩინეს, მერე კი ჰოსპიტალში გააქანეს.“

აფციაური და სმირნოვი თანატოლები იყვნენ, მეგობრობდნენ, სას-ტუმროში ერთ ნომერში ჩერდებოდნენ. იმ დროისთვის სმირნოვი უკვე სა-ხელოვანი სპორტსმენი იყო: 1980 წელს, მოსკოვის ოლიმპიურ თამაშებზე პირადი ტურნირი მოიგო, მომდევნო წელს მსოფლიოს ჩემპიონი გახდა. მე-რე საკავშირო ჩემპიონატშიც გაიმარჯვა, მაგრამ ბოლო დროს მაინც უკმა-ყოფილო ყოფილა თავისი სპორტული ფორმით და ამის შესახებ უთქვამს კიდევ აფციაურისთვის: რალაც ვერა ვარ, ვერ ავეწყვეო. რომში, პირად ტურნირში მსოფლიოს ჩემპიონის ტიტული ვერ დაიცვა — ფრანგ ფლამან-თან დამარცხდა და უმედლოდ დარჩა. მერე იყო გუნდური პირველობა და ის საბედისწერო ორთაბრძოლა გერმანელ მათიას ბერისთან.

მაშინ საბჭოური ფოლადისგან დამზადებული რაპირით ფარიკაობ-დნენ. გადატეხვის შემთხვევაში, წვერი ბასრი რჩებოდა და საშიში იყო, თუმცა ტრაგიკული შემთხვევა მანამდე არასოდეს მომხდარა. რომის მსოფლიოს ჩემპიონატის შემდეგ, ფარიკაობის საერთაშორისო ფედერა-ციამ მოთხოვნები გაამკაცრა — იქიდან მოყოლებული, საფარიკაო იარაღს გაცილებით მტკიცე ფოლადისგან ამზადებენ და ისეთი სპეციალური მასა-ლით ამუშავებენ, რომ თუ მაინც გადატყდა, წვერი ბასრი არ რჩება.

ვლადიმერ აფციაური: „რა თქმა უნდა, შეჯიბრება შეწყდა. ჩვენ ჯერ არ ვიცოდით, რომ სმირნოვის ტრავმა ასეთი სერიოზული იყო. გვეგონა, რომ თვალი დაკარგა და ამას ძალიან განვიცდიდით. თურმე, ტვინის ფუნქცია ჰქონდა დარღვეული... გერმანელებმა შეხვედრის მეორე დღისთვის გადა-დება შემოგვთავაზეს. მე ვთქვი, რომ მხოლოდ დღეს შევძლებდი ბრძო-ლას, ხვალ კი ვერ ვიფარიკავებდი. აქ, ცხადია, ლაპარაკი არ იყო სისხლის აღებაზე, შურისძიებაზე. შურს იმით ვიძიებდი, რომ მეტოქეს მწარედ და-

მალბაზ გაბუნია
(ვლადიმერ აფსიაურის
მწერთნელი): «ვლადიმერი
უნაკლოდ ფლობს ძირითად
საფარიკაო ილეთებს და
თავისი კოზირებიც აქვს.
სისწრაფესთან ერთად, ეს
არის დისტანციის გრძნო-
ბა, ინტუიცია, ფანტაზია
და, რა თქმა უნდა, იმვიათი
ფიზიკური მომზადება.»

ვამარცხებდი. ჩვენს გუნდში ხმები გაიყო, ზოგი თანახმა იყო, ბრძოლები მეორე დღისთვის გადაგვედო, მაგრამ საბოლოოდ ჩემმა სიტყვამ გაჭრა. ორსაათიანი პაუზის შემდეგ მატჩი განახლდა. ჩვენ იძულებული ვიყავით სათადარიგო სპორტსმენი გამოგვეყვანა. სხვათა შორის, მათიას ბერიც არ გამოსულა ბილიკზე და საერთოდ, კარგა ხნით ჩამოსცილდა ფარიკაობას. შეხვედრა სმირნოვ-ბერის ანგარიშიდან (1:3) გაგრძელდა. საბოლოოდ, გერმანელები 8:6 დავამარცხეთ და ოთხეულში შევედით.“

გაზეთ „სოვეტსკი სპორტის“ კორესპონდენტი რომაული დრამის შესახებ წერდა: „გადამწყვეტი შეხვედრების — ნახევარფინალისა და ფინალის წინ საბჭოთა ნაკრები კაპიტნის — ვლადიმერ სმირნოვის გარეშე დარჩა და უალრესად რთულ სიტუაციაში აღმოჩნდა. გუნდის ოთხი წევრიდან ორი დებიუტანტი იყო, მათ შორის — ვლადიმერ აფციაური. სწორედ ამ კრიტიკულ სიტუაციაში გამოვლინდა მისი მებრძოლი ხასიათი.“

დაძაბულ ნახევარფინალურ მატჩში საბჭოთა ნაკრებმა 8:6 დაამარცხა იტალიის გუნდი და მთავარ არენაზე გავიდა, სადაც საფრანგეთის ნაკრები ელოდა. ბოლო 30 წლის განმავლობაში საბჭოთა და ფრანგი რაპირისტები ბევრჯერ შეხვედრიან ერთმანეთს და თითოეული მატჩი ძალზე დაძაბული იყო, წარმატებასაც მონაცვლეობით აღწევდნენ. ამჯერადაც ასე მოხდა, უპირატესობას ხან ერთი გუნდი ფლობდა, ხან — მეორე.“

ვლადიმერ აფციაური: „ფრანგებს ძლიერი გუნდი ჰყავდათ. ვიცოდით, რომ ოლიმპიურ ჩემპიონებთან რთული შეხვედრა გველოდა. ფინალის წინ სასტუმროში წავედით დასასვენებლად. ოთახი ცარიელი დამხვდა და უსიამოვნო გრძნობა დამეუფლა. ჩვენ გვეგონა, რომ სმირნოვი რეანიმაციაშია და მის სიცოცხლეს საფრთხე არ ემუქრება. უარესზე არც ვფიქრობდით...იმხანად მეც და სმირნოვიც უღვაშს ვატარებდით. ერთხელ მკითხა, რატომ არის, რომ ყველა ქართველს უღვაში შავი აქვსო. მე გავუხმრე: თუ შენც შავი უღვაში გინდა, გაიპარსე და საუღვაშეზე ნიორი წაისვი-მეთქი. შეკრებაზე ვიყავით. დილით მწვრთნელებმა ვარჯიშზე რომ ჩაგვამწკრივეს, ნივრის სუნი გვეცა. თურმე, მართლა მოუპარსია

ულვაში და ნიორი წაუსვია. მერე უკვე სერიოზულად დავპირდი: რადგან გული ასე გწყდება, მსოფლიოს ჩემპიონატს თუ მოვიგებთ, შენი ხათრით ულვას მოვიპარსავ-მეთქი.

...ფინალი გვიან სალამოს დაინყო, დაახლოებით ათი საათი იქნებოდა. ამ დროს დარბაზში გუნდის ექიმი შემოვიდა, ჰოსპიტლიდან მობრუნდა. დავინახე, ნაკრების უფროს მწვრთნელს, პერეკალსკის ხელებით ანიშნა, საქმე ცუდად არისო. მერე საუბარი გაუბა. ახლოს ვიდექი და გავიგონე — ვერ გადარჩება, უმძიმესი ტრავმა აქვსო. იქვე იდგა ჩვენი თანაგუნდელი ორი გოგონა. ეს რომ გაიგეს, ტირილით ავარდნენ ტრიბუნაზე. პერეკალსკიმ ყველა გააფრთხილა, ბიჭებს არაფერი არ უთხრათო.

ფრანგებს უძლიერესი გუნდი ჰყავდათ: პასკალ ჟოლიო, დიდიე ფლამანი და ფრედერიკ პიეტრუჩკა მოსკოვის ოლიმპიადის გუნდური ჩემპიონები იყვნენ, ფილიპ ომნესმა კი ეს ტიტული მოგვიანებით, ბარსელონაში მოიგო, თანაც — პირად შეჯიბრებაში. მოკლედ, ძნელი ბრძოლა გველოდა და ამ ყველაფერს განსაკუთრებით ამძიმებდა სმირნოვის ტრაგიკული ამბავი... მატჩს მე ვინყებდი, პირველი ბრძოლის შედეგს კი გუნდისთვის დიდი მნიშვნელობა აქვს. მწვრთნელების გათვლით, დასკვნითი ბრძოლაც მე უნდა ჩამეტარებინა. პირველ მეტოქეს — პასკალ ჟოლიოს 5:1 მოვუგე და დავწინაურდით. მეორე წრეში პიეტრუჩკას ვაჯობე, მაგრამ ჩემმა თანაგუნდელებმა რამდენიმე შეხვედრა დათმეს და წინ ფრანგები გავიდნენ.“

საფრანგეთის ნაკრები შეუპოვრად იბრძოდა და როცა ანგარიში 6:3 გახდა, საბჭოელები კრიტიკულ სიტუაციაში აღმოჩნდნენ. ამ დროს ბილიკზე გავიდნენ რომანკოვი და ჟოლიო. რომანკოვმა დიდი უპირატესობით აჯობა ფრანგთა ფავორიტს, მერე კი ქართველი რაპირისტის ჯერი დადგა. აფციურმა ამჯერდა ფლამანს მოუგო (5:3) და მინიმუმამდე შეამცირა გუნდური ანგარიში — 5:6. თანაგუნდელებს მხარი აუბა ლიკოვმა და ანგარიში გათანაბრდა — 6:6. მომდევნო ორი ბრძოლა ფრანგებმა მოიგეს, ერთიც — საბჭოელებმა. დარჩა ბოლო და გადამწყვეტი შეხვედრა: აფციური — ომნესი. ფრანგები წინ არიან — 8:7, მაგრამ ოქროს მედლების ბედი ახლა უნდა

ვლადიმერ აფსიაური:
 „მაშინ, კომუნისტების
 ეპოქაში ჯვრის ტარებას
 და ეკლესიაში სიარულს
 არავინ მოგიწონებდა. მახ-
 სოვს, ტელეკამერას ზურგი
 შევაქციე, პირჯვარი გადა-
 ვინწერე, ჩვენს სალოცავებს
 კი ჩუმად შევევედრე —
 გთხოვთ მომცეთ ძალა, ახ-
 ლა ძალიან მჭირდება-მეთ-
 ქი. ანგარიშის გათანაბრე-
 ბის შემდეგ, ომნისს კიდევ
 ერთხელ ვეკვეთე თავგან-
 ნირვით — შეტევა შორიდან
 დავინწყე და ბოლომდე მი-
 ვიყვანე. ამას ჩვენ შეტევა-
 ფლემუს ვეძახით. ტაბლოზე
 აინთო ციფრები — 5:4.
 გუნდური ანგარიში გათა-
 ნაბრდა (მ:მ), ჩხვლეტების
 უკეთესი შეფარდებით კი
 მსოფლიოს ჩემპიონები
 ჩვენ გავხდით.“

გადანყდეს. ჩხვლეტების შეფარდება ისეთია, რომ აფციაურს ნებისმიერი ანგარიშით მოგება აწყობს. მოკლედ, თუ ქართველი გაიმარჯვებს, საბჭოთა ნაკრები ჩემპიონია, თუ ომნესი — პირველ ადგილზე საფრანგეთი გადის. ალბათ, ძნელი წარმოსადგენი არ უნდა იყოს, რაოდენ დიდი პასუხისმგებლობა დაეკისრა 20 წლის აფციაურს, უპირველესად — სასიკვდილოდ განწირული მეგობრისა და სხვა თანაგუნდელების წინაშე... თავიდანვე ომნესის დანინაურდა და აფციაურმა მხოლოდ შეხვედრის მიწურულს, უაღრესად კრიტიკულ მომენტში შეძლო ანგარიშის გათანაბრება — 4:4.

ვლადიმერ აფციაური: „მაშინ, კომუნისტების ეპოქაში ჯვრის ტარებას და ეკლესიაში სიარულს არავინ მოგიწონებდა. მახსოვს, ტელეკამერას ზურგი შევაქციე, პირჯვარი გადავიწერე, ჩვენს სალოცავებს კი ჩუმად შევევედრე — გთხოვთ მომცეთ ძალა, ახლა ძალიან მჭირდება-მეთქი. ანგარიშის გათანაბრების შემდეგ, ომნესს კიდევ ერთხელ ვეკვეთე თავგანწირვით — შეტევა შორიდან დავიწყე და ბოლომდე მივიყვანე. ამას ჩვენ შეტევა-ფლემს ვეძახით. ტაბლოზე აინთო ციფრები — 5:4. გუნდური ანგარიში გათანაბრდა (8:8), ჩხვლეტების უკეთესი შეფარდებით კი მსოფლიოს ჩემპიონები ჩვენ გავხდით.“

ფინალში ოთხიდან ოთხივე ბრძოლა მოვიგე, რომანკოვმა — ორი, ლიკოვმა და ლოგვინმა — თითო-თითო. ოქროს მედლები ავიღეთ, მაგრამ სიხარულის გრძნობა არ გვქონია, ფიქრით ყველანი სმირნოვთან ვიყავით. მან ათი დღე იცოცხლა და ისე გარდაიცვალა, გონს არ მოსულა. მისი დაკრძალვა ჩემი დაბადების დღეს, 5 აგვისტოს დაემთხვა. მთელი გუნდით ჩავედით კიევში... ამ ტრაგედიამ ძალიან შემცვალა, გუნდის კაპიტნისა და მეგობრის დაკარგვამ მძიმედ იმოქმედა ჩემზე. ფარიკაობისთვის თავის დანებებას ვაპირებდი. საკუთარ ჯანმრთელობაზე კი არ ვფიქრობდი, არამედ იმაზე, რომ შეჯიბრების დროს, უნებლიედ, ვინმე სასიკვდილოდ არ დამეჭრა და ცოცხა არ დამედო. ნაკრების მწვრთნელმა ალექსანდრე პერეკალსკიმ გადაამატქმევინა: შენ ფარიკაობის ისეთი სტილი გაქვს, გამორიცხულია მსგავსი რამ შეგემთხვესო. ათას სხვა რამეზეც მელაპარაკა და მეც დავეყვი მის ნებას.“

23 წლის შეშაღი

რომაული გამარჯვება ღირსეულად დააფასა საბჭოთა ხელისუფლებამ. ყველა მიხვდა, რომ ასეთ ექსტრემალურ ვითარებაში ჩემპიონობის მოპოვება გმირობის ტოლფასი იყო. მოსკოვის აეროპორტში გუნდს დახვდა საგანგებო დელეგაცია. იქიდანვე მოსკოვის დამცველთა მემორიალისკენ გაემგზავრნენ და ოქროს მედალოსნებს სსრ კავშირის სპორტის დამსახურებული ოსტატის სამკერდე ნიშნები გადასცეს. ვლადიმერ აფციაურის მიმართ ყველანი საგანგებო ყურადღებას იჩენდნენ, ხაზს უსვამდნენ მის განსაკუთრებულ წვლილს ამ წარმატებაში... მოგვიანებით, აფციაურმა თავისი უკრაინელი მეგობრისთვის მიცემული ბოლო სიტყვა შეასრულა — უღვაში მოიპარსა, სამუდამოდ.

1982 წელს ვლადიმერ აფციაურს ქართველ სპორტსმენთაგან ერთ-ერთი საუკეთესო შედეგები აღმოაჩნდა და საქართველოს სპორტულ ჟურნალისტთა ტრადიციული საახალწლო რეფერენდუმის ლაურეატიც გახდა. მას ათეულში მეორე ადგილი ერგო, საუკეთესოდ კი მოჭადრაკე ქალთა ნაკრები (ნონა გაფრინდაშვილი, მაია ჩიბურდანიძე, ნანა ალექსანდრია, ნანა იოსელიანი) დაასახელეს, რომელმაც საჭადრაკო ოლიმპიადაში გაიმარჯვა. სხვათა შორის, ეს იყო პირველი შემთხვევა, როცა ჟურნალისტებმა საუკეთესოდ მთელი გუნდი აღიარეს.

მსოფლიოს ჩემპიონატზე გამარჯვების შემდეგ, 1983 წელს აფციაურმა რამდენიმე საერთაშორისო ტურნირზე იფარიკავა, მაგრამ მისი კვალიფიკაციის შესაფერისი შედეგი ვერ აჩვენა და პრიზიორთა შორის ვერ მოხვდა. მაგალითად, კიევის ტრადიციულ საერთაშორისო ტურნირზე, რომელსაც ტრაგიკულად დაღუპული ვლადიმირ სმირნოვის მემორიალი ეწოდა, აფციაურმა პირად ტურნირში მეხუთე ადგილი დაიკავა, ვენის მსოფლიოს ჩემპიონატზე — გუნდური მეშვიდე.

ამბობენ, სპორტსმენმა ჯერ საკუთარ თავს უნდა აჯობოს, მერე კი — მეტოქესო. დიდ წარმატებას საკუთარ სიძლიერეში დარწმუნებული, ბრძო-

ლის ჟინით ანთებული ათლეტები აღწევენ. ვლადიმერ აფციაური სწორედ ასეთთა რიგებს განეკუთვნებოდა და დროებითი „შტილის“ შემდეგ, თანდათან იკრეფდა ძალებს. მთავარი გამარჯვებები ჯერ კიდევ წინ იყო.

ამასაობაში ახლოვდებოდა 1984 წლის ოლიმპიური თამაშები. საუკეთესო ქართველი სპორტსმენები, ბუნებრივია, ამ ოლიმპიადაში მონაწილეობაზე და იქ გამარჯვებაზე ოცნებობდნენ. მათ შორის იყო ვლადიმერ აფციაურიც. თუმცა ისიც უნდა ითქვას, რომ რომის მსოფლიოს ჩემპიონატის შემდეგ, აფციაურს სერიოზული წარმატებისთვის არ მიუღწევია და საბჭოთა ნაკრებში ადგილის დასაბრუნებლად დიდი ბრძოლა ელოდა. 1983 წელს ვლადიმერმა საკავშირო სპარტაკიადის გუნდური ვერცხლის მედალი მიიღო, 1984 წლის გაზაფხულზე კი სმირნოვის სახელობის კიევის საერთაშორისო ტურნირში ჩაება. პირად ტურნირში სამივე მედალი უცხოელ რაპირისტებს ერგოთ, გუნდურ შეჯიბრებაში კი საუკეთესო იყო საბჭოთა ნაკრები, რომლის შემადგენლობაში ქართველი მუშკეტერიც გამოდიოდა.

ლოს-ანჯელესის ოლიმპიადამდე თვეებიღა რჩებოდა, „წითელი“ ბოიკოტის შესახებ უკვე ხმამაღლა საუბრობდნენ, თუმცა ოფიციალური განცხადება არ კეთდებოდა და საბჭოთა სპორტსმენები, მთ შორის — მოფარიკავეები გრაფიკის მიხედვით ემზადებოდნენ უმნიშვნელოვანესი შეჯიბრებისთვის. ნაკრებში პოზიციების განსამტკიცებლად მათ ტალინში გასამართ საკავშირო ჩემპიონატში უნდა გამოეჩინათ თავი, თუმცა ამ შეჯიბრებამდე ცოტა ხნით ადრე საბოლოოდ გაირკვა, რომ საბჭოელები და ე. წ. სოცბანაკის ქვეყნები ამერიკულ ოლიმპიადას ბოიკოტს უცხადებდნენ და ალტერნატიულ შეჯიბრებაში — „დრუჟბა-84“ გამოვიდოდნენ... ტალინის ჩემპიონატზე მაინც უძლიერესები შეიკრიბნენ. ცხადია, ფავორიტად ითვლებოდა მსოფლიოს მრავალგზის ჩემპიონი ალექსანდრე რომანკოვი, რომელიც აფციაურზე ათი წლით უფროსი იყო. რაპირისტთა ფინალში სწორედ რომანკოვი და აფციაური გავიდნენ. სახელოვანი ვეტერანისა და 22 წლის ქართველი სპორტსმენის შეხვედრა მეტად დაძაბული გამოდგა და აფციაურის გამარჯვებით დასრულდა — 11:9. მსოფლიოს ჩემპიონის ტი-

ტულის მქონე სპორტსმენისთვის საკავშირო ჩემპიონატის მოგება, თითქოს, განსაკუთრებულ მიღწევად არ უნდა ჩაეთვალოს, მაგრამ ტალინურ ოქროს მაინც დიდი გამომხაურება მოჰყვა. გარდა იმისა, რომ აფციურმა მსოფლიოს ყველა დროის ერთ-ერთ საუკეთესო რაპირისტს აჯობა, პირველად იმარჯვა სსრ კავშირის პირად ჩემპიონატში. ნუგზარ ასათიანისა და გურამ კოსტავას შემდეგ, მთელი 23 წელიწადი, ქართველ მოფარეკავეებს ასეთი შედეგი არ ჰქონიათ.

ვლადიმერ აფციური: „რომანკოვი ძალიან ტექნიკური და სწრაფი მოფარეკავე იყო. მსოფლიოს ჩემპიონის პირველი ოქროს მედალი მან ათი წლით ადრე, 1974 წელს მოიპოვა, როცა მე ფარეკაობა ახალი დანყებული მქონდა. რომანკოვი განსაკუთრებით ძლიერი იყო პირად ტურნირებში და სარეკორდო შედეგიც ჰქონდა: მსოფლიოს ჩემპიონის ხუთი ტიტული. პირადში გამარჯვება გუნდურზე პრესტიჟულია და ამიტომაც ბოლომდე იხარჯებოდა. კარიერის დასაწყისში, როდესაც ჯერ კიდევ გამოუცდელი ვიყავი, მასთან რამდენიმეჯერ დავმარცხდი, მაგრამ მერე და მერე ვითარება საჩემოდ შეიცვალა. რომანკოვი ცაცია იყო, რასაც მალე ავულე ალლო, თანაც სისწრაფე არც მე მაკლდა. ამისთვის სპეციალურად არასოდეს მივარჯიშია — ასეთი დავიბადე. ჩემი სისწრაფით ზოგჯერ მეტოქეებზე სარგებლობდნენ — ვერ ხვდებოდნენ ჩემს ჩანაფიქრს და შეშინებულები, ინსტიქტურად გადმოდიოდნენ შეტევაზე. გონებაში წამიერად „ვალაგებდი“ მთელ კომბინაციას — შეტევა, დაცვა, საპასუხო რეაქცია — აზრით ყოველთვის წინ ვუსწრებდი მოქმედებას, რაც ხანდახან ხელსაც მიშლიდა. მომენტი ზუსტად უნდა შეარჩიო და ვითარების ადექვატურად უნდა იმოქმედო. ეს გამოცდილებას მოაქვს... ერთი არასტანდარტული კომბინაცია მქონდა, რომელსაც, მეტოქეთათვის მოულოდნელად, ზურგზე ჩხვლეტით ვამთავრებდი. ეს ილეთი განსაკუთრებით ცაცებთან ჭრიდა. რომანკოვმა ამის სანინალმდეგოდ ვერაფერი მოიფიქრა. ტალინში ჩვენი ბრძოლა ჩემი უპირატესობით მიმდინარეობდა, მაგრამ მსაჯი ჩხვლეტებს არ მითვლიდა, პირიქით, რომანკოვს აძლევდა ქულებს. თავიდან 1:4 ვაგებდი, მერე ანგა-

რიში 9:9 გახდა, ბოლოს კი შანსი არ დავუტოვე. უსამართლო მსაჯობა სხვა დროსაც ბევრჯერ ყოფილა. მახსოვს, საკავშირო სპარტაკიკადაზე ვიტალი ლოგვინს მოეუგე, მსაჯებმა შედეგი დააფიქსირეს, ტაბლოზეც დაინერა და როცა უკვე მორიგი შეხვედრისთვის ვემზადებოდი, შეიკრიბა რამდენიმე კაცი, ვისაც გავლენა ჰქონდა მოფარეკავთა წრეში, ითათბირეს, ბოლო ჩხვლეტა ლოგვინს ჩაუთვალეს და გამარჯვებულად ის გამოაცხადეს. ჩვენი ოლიმპიური ჩემპიონი, ბატონი ნუგზარ ასათიანი იქ იყო, გააპროტესტა ეს უსამართლობა, მაგრამ მსაჯთა კოლეგიასთან ვერაფერს გახდა ...

ამჯერად, რომანკოვთან შეხვედრაში ჩემი უპირატესობა იმდენად დიდი იყო, რომ მსაჯებმა ამდენი ვერ გაბედეს.“

სეულიდან დაბრუნებულ ოლიმპიურ ჩემპიონს გამარჯვება ერთ-ერთმა პირველმა დედამ მიულოცა. თბილისის აეროპორტი, 1988 წელი

ალტერნატივა

ტალინში გამართული ჩემპიონატი აფციაურის ორმაგი გამარჯვებით აღინიშნა: გარდა პირადი ტურნირისა, მან დინამოელ თანაკლუბელებთან ერთად (რომანკოვი, ლაპიცკი, კორეცკი) გუნდურ შეჯიბრებაშიც გაიმარჯვა და საბჭოთა ნაკრებში წამყვანი პოზიციები დაიბრუნა. მით უფრო სამწუხაროა, რომ ოლიმპიური ბოიკოტის გამო, ლოს-ანჯელესის ნაცვლად, ბუდაპეშტში მოუწია გამგზავრება. სწორედ უნგრეთის დედაქალაქში ჩატარდა ოლიმპიური თამაშების ალტერნატიული შეჯიბრების — „დრუჟბა-84-ის“ მოფარიკავეთა ტურნირი, რომელშიც მონაწილეობდნენ სსრ კავშირის, პოლონეთის, გდრ-ის, ბულგარეთის, კუბისა და უნგრეთის გუნდები. საბჭოელთაგან პირად შეჯიბრებაში ჩაებნენ აფციაური, რომანკოვი და ლაპიცკი. სტარტზე აფციაურმა მშრალი ანგარიშით — 10:0 მოუგო პოლონელ სიპნევსკის, მეორე წრეში კი დაძაბულ ბრძოლაში აჯობა მასპინძელ ერშეკს — 10:9. ბოლოს, ფინალურ ეტაპზე გასასვლელად აფციაურმა კიდევ ერთხელ დაამარცხა სიპნევსკი, ამჯერად — 10:9.

ვლადიმერ აფციაური: „ვიცოდი, რომ მთავარი ბრძოლები წინ იყო და ძალებს ვზოგავდი, იმდენს ვაკეთებდი, რამდენიც საკმარისი იყო მომდევნო ეტაპზე გასასვლელად. ხანდახან ასეც ხდება: გეჩვენება, რომ ძალა გამოგელია, უფრო და უფრო გიჭირს მოგება, მაგრამ როცა ფინალი ახლოვდება, როცა მიზნამდე ერთი ნაბიჯი რჩება, თითქოს ახალი ენერჯით ივსები... დილის შეხვედრების შემდეგ სასტუმროში მივბრუნდი. წამოვწეკი, ცოტას დავისვენებ-მეთქი. მალე თემური შემოვიდა, აფხაზავა, ჩვენი მსოფლიოს ჩემპიონი კლასიკურ ჭიდაობაში. ისეთ გუნებაზე იყო, მივხვდი, რომ საქმე უკვე გაკეთებული ჰქონდა. ოქროს მედალი მაჩვენა და ღიმილით მითხრა: აბა, შენ იცი, საქართველოში კიდევ ერთი ოქრო უნდა წავიღოთო. ნაღდი ქუთაისელია, არაფერი ეშლება, მისმა ნათქვამმა დოპინგით იმოქმედა ჩემზე.“

ფინალი ოლიმპიური სისტემით გაგრძელდა, როცა წაგება ბრძოლიდან გასვლას ნიშნავს. ისე მოხდა, რომ მეოთხედფინალში აფციაური კენჭის-

ყრით კვლავ პოლონელ სიპნევსკის დაუნყვილდა, კიდევ ერთხელ მოუგო (10:6) და ნახევარფინალში ალექსანდრე რომანკოვის პირისპირ აღმოჩნდა. სარეგულაროდ შემართული რომანკოვი ამჯერადაც ვერ გაუმკლავდა ქართველი მოფარიკავის ელვისებურ შეტევებს და დამარცხდა — 4:10.

მაღსაზ გაბუნია: „არადა, თავად რომანკოვი მეტისმეტად სწრაფია და მისი ტაქტიკა სწორედ სწრაფ შეტევებზეა აგებული. რომანკოვს უდიდესი გამოცდილება აქვს, მაგრამ აფციური მაინც ახერხებს წონასწორობიდან მის გამოყვანას, ზუსტად იმას აკეთებს, რაც მეტოქეს ყველაზე მეტად არ უყვარს. ვლადიმერი უნაკლოდ ფლობს ძირითად საფარიკაო ილეთებს და თავისი კოზირებიც აქვს. სისწრაფესთან ერთად, ეს არის დისტანციის გრძნობა, ინტუიცია, ფანტაზია და, რა თქმა უნდა, იშვიათი ფიზიკური მომზადება.“

აფციური იმ თაობის ერთადერთი რაპირისტი იყო მსოფლიოში, რომელიც ლეგენდარულ ალექსანდრე რომანკოვთან არ დამარცხებულა. მან ბუდაპეშტში კიდევ ერთხელ დაამტკიცა თავისი უპირატესობა და ფინალში კუბელ ბეტანკურს შეხვდა.

ვლადიმერ აფციური: „ვიცოდი, რომ ფინალში მძიმე ბრძოლა მელოდა. ბეტანკური მაღალია, გამხდარი, გრძელხელეა. ერთი სიტყვით, უხერხული მეტოქეა, პატარა შეცდომასაც არ გაპატიებს... ისე ადვილად დავინაურდი, რომ გაკვირვებული დავრჩი. რამდენიმე წუთში უკვე 6:3 ვიგებდი. ეტყობა, ამან გამათამაშა, ყურადღება გამეფანტა და ზედიზედ ოთხი ჩხვლეტა მივიღე. ჩემთვის გავიფიქრე, ეგრე არ გამოვა, რაღაც უნდა ვილონო-მეთქი. მწვრთნელები და თანაგუნდელები რაღაცას მიყვიროდნენ, მაგრამ ყურადღება არ მიმიქცევია. ბოლო ჩხვლეტა საგანგებოდ მოვამზადე და კარგადაც გამომივიდა. ტრიბუნისკენ გავიხედე და მივხვდი, რომ ყველაფერი დამთავრებული იყო.“

ამას მოჰყვა გუნდური ტურნირი. საბჭოელები პირველ წრეში ისვენებდნენ და ბრძოლაში პირდაპირ ნახევარფინალიდან ჩაერთვნენ. აქ კუბელებს 9:6 მოუგეს (აფციურმა 3 შეხვედრაში გაიმარჯვა), ფინალში კი უნ-

ვლადიმერ აფსიაური
ლენინგრადის
საერთაშორისო
ტურნირზე.
1989 წელი

გრელებს აჯობეს — 9:5. მოკლედ, ვლადიმერ აფციაურმა ბუდაპეშტიდან ორი ოქროს მედალი წამოიღო.

ვლადიმერ აფციაური: „იმ პერიოდში სოციალისტური ქვეყნების რა-პირისტები დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდნენ და უმეტეს საერთაშორისო შეჯიბრებებში იმარჯვებდნენ. მაგალითად, წინა წლის მსოფლიოს ჩემპიონატის გუნდური საპრიზო ადგილები სწორედ სოციალისტური ბანაკის ქვეყნებმა გაინაწილეს, პირადი ტურნირი რომანკოვმა მოიგო, ბრინჯაოს მედალი კი პოლონელ სიპნევსკის ერგო. იმის თქმა მინდა, რომ „დრუჟბა-84“ მეტად წარმომადგენლობითი შეჯიბრება იყო. უნგრელებს ახალგაზრდა, ამბიციური ბიჭები ჰყავდათ, გულშემატკივართა მხარდაჭერაც არ მოჰკლებიათ, მაგრამ ფინალი მაინც მოვუგეთ. ჩემთვის განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანი მაინც რომანკოვთან ბრძოლა იყო პირადი ტურნირის ნახევარფინალში. ჩვენ კარგი პირადი ურთიერთობა გვქონდა, თუმცა როცა ჩემთან აგებდა, ბრაზდებოდა. აქაც, ბუდაპეშტში, ძალიან აღელვებული იყო, რადგანაც მთავარი კონკურენტი ისევ მე ვიყავი. იმ წელს სსრ კავშირის საუკეთესო სპორტსმენისთვის ლენინის ორდენი უნდა გადაეცათ. თუ რომანკოვი ბუდაპეშტში გაიმარჯვებდა, ორდენის მთავარი პრეტენდენტი ის ხდებოდა. ამის გამო ნაკრების ხელმძღვანელებს თავსატეხი გაუჩნდათ. არ იცოდნენ, რა ექნათ — მოსულიყვნენ ჩემთან და რომანკოვისთვის ბრძოლის დათმობა ეთხოვათ, თუ საერთოდ სასწორზე შეეგდოთ ოქროს მედლის ბედი. საქმე ის არის, რომ დიდი შანსი იყო, რომანკოვი ფინალში თუ გავიდოდა, ბეტანკურისთვის ვერ მოეგო, მე კი კუბელთან დადებითი ბალანსი მქონდა. მოკლედ, ნახევარფინალის წინ ჩემთან მოვიდა ნაკრების მთავარი მწვრთნელი ოლეგ ვიზგუნოვი და მეკითხება, ბეტანკურს თუ მოუგებო. ვუპასუხე, ჯერ რომანკოვს უნდა შევხვდე-მეთქი. რომანკოვს რომ აჯობებ, ვიცი, კუბელს თუ დაამარცხებო. კითხვას კითხვით ვუპასუხე: „რა ვქნა, მივცე ბრძოლა რომანკოვს?“ ვიზგუნოვს იმ მომენტში მეტი არაფერი უთქვამს, რადგანაც ასეთი საკითხების გადაწყვეტაში მთავარი იყო ფარეკაობაში სახელმწიფო მწვრთნელის

გალინა გოროხოვას აზრი. როგორც ჩანს, თავის თავზე პასუხისმგებლობა ვერც გოროხოვამ აიღო. ბოლოს ისევ მთავარმა მწვრთნელმა მითხრა: არავითარი დათმობა. იმუშავე და ბეტანკურთან შეხვედრაზეც იფიქრეო. ვიმუშავე და მოვიგე კიდეც. ბრძოლა რომ დამთავრდა, რომანკოვმა გულისწყრომა ვერ დამალა: როგორ გამიფუჭე საქმე, ახლა ლენინის ორდენს არავინ მომცემსო. მართლაც, იმ წელს ორდენი სომეხმა ძალოსანმა იურიკ ვარდანიანმა მიიღო.“

ფიცი მნამს, ბოლო მაკვირვებს

ბუდაპეშტში აფციაურმა კიდეც ერთხელ დაამტკიცა, რომ ნაკრების-თვის შეუცვლელი კაცი იყო. ბუნებრივია, მისი გადაბირება არაერთ სპორტულ საზოგადოებას სურდა. განსაკუთრებით აქტიურობდნენ „დინამო“ და ცსკა.

მორის სახვაძე, საქართველოს ფარიკაობის ფედერაციის გენერალური მდივანი: „მაშინდელი წესის მიხედვით, თუ სპორტსმენი უმაღლეს სასწავლებელში სწავლობდა, სპორტსაზოგადოება „ბურევესტნიკში“ ირიცხებოდა, სწავლის დამთავრების შემდეგ კი სხვადასხვა სპორტსაზოგადოებებში ინვევდნენ. საუკეთესოები, როგორც წესი, „დინამოში“ ან ცე-ესკაში ხვდებოდნენ. ფიზკულტურის ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ, აფციაურიც არჩევანის წინაშე დადგა. სპორტული თვალსაზრისით, მისთვის „დინამო“ ჯობდა, რადგანაც უძლიერესი რაპირისტები, მათ შორის რომანკოვიც, აქ ირიცხებოდნენ. მაგრამ არმიელებმა, არც მეტი, არც ნაკლები, თავდაცვის მინისტრის გრეჩკოს დონეზე ჩააწყვეს საქმე. მოსკოვიდან საიდუმლო დირექტივა მოვიდა — თეთრინყაროს რაიონის სამხედრო კომისარიატს ჯარში განვევამდე საგულდაგულოდ უნდა გადაენახა აფციაურის საბუთები. ცალკე დინამოელები აქტიურობდნენ და როგორც კი აფციაურმა ინსტიტუტის დიპლომი აიღო, მაშინვე გაამზადეს საბუთების

დეუბლიკატები და ჩვენი მოფარეკავე სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის ორიოლის უმაღლეს სკოლაში ჩარიცხეს. შესაბამისად, აფციური უკვე დინამოელი იყო. ამას ხმაური მოჰყვა ხელისუფლების მაღალ ეშელონებში. გრეჩკომ პოლიტიუროს სხდომაზე დააყენა „დინამოს“ საკავშირო საბჭოს თავმჯდომარის — სისოევის დასჯის საკითხი, მაგრამ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხელმძღვანელობამ მისი დაცვა შეძლო. მოკლედ, აფციური „დინამოში“ დარჩა.“

როცა ეს ამბები ხდებოდა, თავად აფციური უცხოეთში იყო შეჯიბრებაზე. მოსკოვში აეროპორტში დახვდნენ, იქიდან ორიოლში ჩაიყვანეს, კურსანტის ფორმა ჩააცვეს და ფიციც დაადებინეს. მაგრამ აფციურის „აგენტურული“ კარიერა მალე დასრულდა — ლექციების სისტემატური გაცდენისთვის კგბ-ეს უმაღლესი სკოლიდან გარიცხეს.

იმ ამბების მოსაგონრად დარჩა საპატიო სიგელი, რომელსაც ხელს აწერს სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე ჩებრიკოვი. ეს სიგელი აფციურს გადაეცა „დრუჟბა-84“-ში წარმატებული გამოსვლისთვის.

1984 წლის სპორტული სეზონის ბოლო შეჯიბრება იყო საბჭოთა კავშირის თასის გათამაშება, რომელიც ქუთაისში ჩატარდა. „ქუთაარიტის“ სპორტულ კომპლექსში უძლიერესი მოფარეკავეები შეიკრიბნენ. რაპირისტთა ტურნირში 70 სპორტსმენი ჩაება. სათასო შეჯიბრებას საქართველომ პირველად 1960 წელს უმასპინძლა. მაშინ ოთხიდან სამი ჯილდო თბილისში დარჩა. თასები მოიპოვეს გურამ კოსტავამ, ნუგზარ ასათიანმა და იური ოსიპოვმა. ამჯერად მასპინძელთაგან თასის აღება ვერავინ შეძლო, მათ შორის ვერც სეზონის ლიდერმა ვლადიმერ აფციურმა. ამის მიუხედავად, აფციურის ოსტატობას მაღალი შეფასება მისცეს სპორტულმა ჟურნალისტებმა. გაზეთი „სოვეტსკი სპორტი“ წერდა: „ერთი შეხედვით, ვლადიმერ აფციური აუღელვებელი, დინჯი ახალგაზრდაა, მაგრამ კავკასიური ტემპერამენტით დამუხტული, ერთბაშად ფეთქდება საფარეკო ბილიკზე. 1984 წელს მან ყველა მთავარი ტურნირი მოიგო და საბჭოთა რაპირისტთა

გაზეთი „სოვეტსკი სპორტი“:
 „სწრაფი, მოქნილი, ტემპე-
 რამენტისანი და ფეთქებადი
 ვლადიმერი ეფექტურადაც
 უტევეს და ამავე დროს თავ-
 საც ჩინებულად იცავს ...
 უყვარს ხალხური და თანა-
 მედროვე მუსიკა, თუმცა
 ჯერჯერობით მისი ყველა-
 ზე საყვარელი მელოდია
 ფარიკაობაა. ფარიკაობის
 მოყვარულები კვლავაც
 ელიან ამ სიპათიური მთიე-
 ლის გამოსვლას ასპარეზზე,
 რათა კვლავ დაუკრან
 ტაში მის ცეცხლოვან
 „რაპირთ ცეკვას.“

ნაკრების ნომერ პირველი მუშკეტერი გახდა... აფციაურმა თვით ალექსანდრე რომანკოვსაც აჯობა, ერთადერთ რაპირისტს მსოფლიოში, რომელიც მსოფლიოს პირადი ჩემპიონატების ხუთ ოქროს მედალს ფლობს.

ახალსოფელი აფციაურების მშობლიური სოფელია. აქ გაიზარდა მომავალი ჩემპიონი. ქართული ხმალივით სწრაფს, თანატოლებს შორის ყოველთვის პირველობა უნდოდა. ასეთებზე ამბობენ, სპორტისთვის არის დაბადებული. ქართველი მამაკაცები ოდითგანვე ფოლადის იარაღის ოსტატები იყვნენ. გავიხსენოთ ოლიმპიური ჩემპიონი ნუგზარ ასათიანი და მისი თანაგუნდელი მორის სახვაძე, მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონი გურამ კოსტავა, სხვა დიდი ოსტატები... გავიხსენოთ 1982 წლის მსოფლიოს ჩემპიონატიც. აფციაურმა ჯერ კიდევ პირად პირველობაში მიიქცია სპეციალისტების ყურადღება, როცა ზედიზედ ამარცხებდა მეტოქეებს, მათ შორის — აღიარებულ ოსტატებს. გუნდური შეჯიბრების ფინალში სწორედ აფციაურმა მოუგო გადამწყვეტი შეხვედრა ფრანგთა ამომავალ ვარსკვლავს, ომნესს და საბჭოთა ნაკრები მსოფლიოს ჩემპიონი გახდა. ამ მატჩში აფციაურს არც ერთი ორთაბრძოლა არ წაუგია. იგი იმ დღისა და, საერთოდ, მთელი ჩემპიონატის ნამდვილი გმირი იყო.

რომიდან დაბრუნებისთანავე სპორტის დამსახურებული ოსტატის წოდება მიანიჭეს. მაშინ იგი სულ რღაც 20 წლისა იყო. ქვეყნის უმაღლესი სპორტული წოდება ამ ასაკის მოფარეკავებს შორის ერთეულებს თუ დაუმსახურებიათ.

სწრაფი, მოქნილი, ტემპერამენტიანი და ფეთქებადი ვლადიმერი ეფექტურადაც უტევს და ამავე დროს თავსაც ჩინებულად იცავს... უყვარს ხალხური და თანამედროვე მუსიკა, თუმცა ჯერჯერობით მისი ყველაზე საყვარელი მელოდია ფარიკაობაა. ფარიკაობის მოყვარულები კვლავაც ელიან ამ სიმპათიური მთიელის გამოსვლას ასპარეზზე, რათა კვლავ დაუკრან ტაში მის ცეცხლოვან „რაპირით ცეკვას.“

ვლადიმერ აფციაური: „1984 წელი მართლაც წარმატებული გამოდგა ჩემთვის. საკავშირო ჩემპიონატზე გამარჯვების შემდეგ, ასევე ორი ოქროს

მალხაზ გაბუნია და
ვლადიმერ აფციაური

მედალი ავიღე ბუდაპეშტის ტურნირში. სხვათა შორის, უნგრეთში საბჭოთა სპორტსმენებმა სულ ოთხი ოქროს მედალი მოიპოვეს, აქედან სამი მედალი ჩემსა და თემურ აფხაზავას ანგარიშზეა. დასანანია, რომ ლოს-ანჯელესის ოლიმპიადაში მონაწილეობის საშუალება არ მოგვეცა. ვერავინ იტყვის, იქ რა მოხდებოდა, მაგრამ ფაქტია, რომ კარგ ფორმაში ვიყავით.“

ლაბირინთი

ახალი წლის სადღესასწაულო დღეები არც იყო გასრულებული, რომ წამყვანი საბჭოთა მოფარიკავეები სეზონისთვის სამზადისს შეუდგნენ. პირველი საკავშირო დათვალიერება მოენყო მინსკის მახლობლად, „სტაიკის“ სპორტულ ბაზაზე. რომანკოვის გარდა, სტარტზე გამოვიდა ყველა უძლიერესი რაპირისტი. ორწრიანი წინასწარი შეჯიბრების შემდეგ, ვლადიმერ აფციაური საუკეთესო ექვსეულში მოხვდა. ფინალში ახალგაზრდა ლენინგრადელი შევცოვი დანიშნაურდა, თუმცა მას აფციაური წამოენია და უძლიერესის გამოსავლენად დამატებითი ბრძოლა დაინიშნა. ამ ბრძოლაში ქართველმა გაიმარჯვა და სეზონის პირველი შეჯიბრება მოიგო. იმავე წლის მაისში აფციაურმა პოლონეთში გამართულ საერთაშორისო ტურნირში იასპარეზა, ნახევარფინალში მომავალ ჩემპიონთან, პოლონელ რობაკთან დამარცხდა, საბოლოოდ კი მეოთხე ადგილი დაიკავა.

ამასობაში მოახლოვდა ბარსელონის მსოფლიოს ჩემპიონატი, რომელსაც წინ უძღოდა მთავარი შესარჩევი შეჯიბრება — სსრ კავშირის ჩემპიონატი. 1985 წლის უკვე ჩატარებული ტურნირების შედეგების ანალიზით მწვრთნელები საერთო დასკვნამდე ვერ მივიდნენ, ჯერ კიდევ ვერ გადაეწყვიტათ, ვინ მიენვიათ ნაკრებში. ამდენად, მოსკოვში დანიშნულ ჩემპიონატს ორმაგი დატვირთვა ჰქონდა: გამოევიდნენ საუკეთესო მოფარიკავეები და საუკეთესო გუნდები, ამავე დროს გამოეკვეთა სანაკრებო შემადგენლობა.

ტრადიციისამებრ, შეჯიბრება რაპირისტებმა გახსნეს. ჯერ ჩატარდა ჯგუფური ტურნირი. აფციურმა ყველა ბრძოლა მოიგო და მომდევნო ეტაპზე გავიდა, ისევე როგორც სხვა გამოცდილი რაპირისტები — რომანკოვი, ლიკოვი, ლაპინი, ლოგვინი და სხვები. რომანკოვს არ დაუმაღავს, რომ მოსკოვში რევანშის ასაღებად და ოქროს მედლის მოსაპოვებლად ჩავიდა: „წლელს უკვე მოვიგე პარიზის პოპულარული ტურნირი — „რომელის თასი,“ კარგად გამოვედი „მარტინის პრიზის“ გათამაშებაშიც, სადაც პრაქტიკულად, ყველა ჩემს მთავარ კონკურენტს შევხვდი, რომლებთანაც მსოფლიოს მომავალ ჩემპიონატზე მომიწევს ბრძოლა. ძალიან გამეხარდა რობერ ფერიკის პრიზის მონიჭება, რომლითაც აჯილდოებენ სამართლიან და უკომპრომისო მოფარიკავეებს. მოკლედ, სეზონი წარმატებით დავინწყე და ახლა ჩემი მთავარი მიზანია ვლადიმერ აფციურთან რევანშის აღება ტალინის შარშანდელ საკავშირო ჩემპიონატში მარცხისთვის. იმედი მაქვს, ამჯერად ოქროს მედალი მე დამრჩება.“

ცხადია, გამარჯვებაზე სხვებიც ოცნებობდნენ, თუმცა შეჯიბრების ახალმა სისტემამ, ე. წ. ლაბირინთმა (ორი მარცხის შემდეგ სპორტსმენი გადის ბრძოლის ველიდან) რამდენიმე ფავორიტი და ნაკრების კანდიდატი ადრევე გამოთიშა ტურნირს. ხელმოცარულთა შორის აღმოჩნდა აფციურიც. ის თავშივე დამარცხდა უკრაინელ ბრუსილოვსკისთან, მერე ზედიზედ რამდენიმე შეხვედრა მოიგო, მაგრამ როცა ფინალამდე ერთი ნაბიჯიღა რჩებოდა, სომეხ გელამ ოჰანესიანთან ვერაფერი გააწყო — 3:10. ფავორიტებიდან ფინალურ ეტაპში მხოლოდ ალექსანდრე რომანკოვი და ვიტალი ლოგვინი გავიდნენ. საბოლოოდ, ლოგვინმა გაიმარჯვა.

გუნდური ჩემპიონატი უფრო ილბლიანი გამოდგა: საქართველოს ნაკრებმა (ვლადიმერ აფციური, ზურაბ აფციური, გიორგი გელაშვილი, მალხაზ ნუცუბიძე, ოლეგ ჩერნიშოვი) მესამე ადგილისთვის მატჩში უკრაინის ძლიერ გუნდს აჯობა და ბრინჯაოს დაეუფლა. ამას გარდა, ვლადიმერ აფციურმა სომეხ ოჰანესიანს რევანში აუღო, პირად ჩემპიონატში გამარჯვებულ ლოგვინს კი 5:0 მოუგო.

ვლადიმერ აფსიაური:
„ოლიმპიური წელი ერთობ
დატვირთული გამოდგა.
მწვრთნელების გული რომ
მოგეგო, რამდენიმე შე-
ჯიბრებაში უნდა გამოსუ-
ლიყავი, თანაც — უმაღ-
ლეს დონეზე. ჩემთვის
განსაკუთრებით რთული
იყო ნაკრებში დაბრუნე-
ბა. მამის გარდაცვალების
გამო იძულებული გავხდი
1987 წელი მთლიანად
გამომეტოვებინა.“

ღონ-კისოტის სამოქოლოპი

მართალია, აფციაურმა პირად ტურნირში კარგი შედეგი ვერ აჩვენა, მაგრამ, ამის მიუხედავად, მწვრთნელებმა საკაეშირო ნაკრებში მაინც შეიყვანეს და როცა ამ გადანყვეტილებას ილებდნენ, უნინარესად, ვლადიმერის ბრძოლისუნარიანობა და კრიტიკულ მომენტში მობილიზაციის უნარი გაითვალისწინეს. მასთან ერთად ბარსელონის მსოფლიოს ჩემპიონატზე გამეგზავრნენ ალექსანდრე რომანკოვი, ბორის კორეცკი, ანვარ იბრაგიმოვი და ალექსანდრე კლიუშინი. როგორც ყოველთვის, საბჭოთა ნაკრებს ამჯერადაც მიზნად დაუსახეს უმაღლესი სინჯის მედლები, თუმცა უცხოელი სპეციალისტები ფავორიტებად მიიჩნევდნენ იტალიელ და დასავლეთგერმანელ რაპირისტებს. იტალიელებმა ხომ ლოს-ანჯელესის ოლიმპიანადა მოიგეს, გერმანელებმა კი — 1983 წლის მსოფლიოს ჩემპიონატი.

ესპანეთი პირველად მასპინძლობდა მოფარიკავეთა მსოფლიოს ჩემპიონატს, რომელმაც დიდი ინტერესი გამოიწვია. საბჭოელთათვის სტარტი წარუმატებელი გამოდგა: აფციაური და იბრაგიმოვი პირველივე ეტაპზე გამოეთიშნენ პირადი მედლებისთვის ბრძოლას. შემდეგ მათი ბედი გაიზიარეს კორეცკიმ და კლიუშინმა, რომანკოვმა კი, მართალია, ფინალში გააღწია, მაგრამ იქ პირველივე შეხვედრაში დამარცხდა და საბოლოოდ მერვე ადგილი დაიკავა. ჩემპიონი გახდა იტალიელი ნუმა, რომელმაც გადამწყვეტი ბრძოლა თანაგუნდელ ჩიპრესას მოუგო. ჩემპიონატის სამი დღე ისე მიილია, რომ ვერც ერთი საბჭოთა მოფარიკავე კვარცხლბეკზე ვერ ავიდა. მეოთხე დღეს, როგორც იქნა, ნავსი გატყდა: რაპირისტ ვაჟთა ნაკრებმა მესამე ადგილი დაიკავა და ამ წარმატებაში ლომის წილი დაიდო ვლადიმერ აფციაურმა. მთავარი ამბები მას შემდეგ მოხდა, რაც მეოთხედფინალური წყვილები გაირკვა. ამ ეტაპზე სსრ კავშირისა და პოლონეთის გუნდები დაწყვილდნენ. ყველასათვის მოულოდნელად, ნამდვილი ბრძოლა არ შედგა: საბჭოელებმა 9:2 გაიმარჯვეს და ნახევარფინალში დასავლეთ გერმანიის გუნდს დაუპირისპირდნენ. თავის მხრივ, გერმანელებმა უაღრესად

დაძაბულ შეხვედრაში კუბელებს აჯობეს. მატჩი ფრედ — 8:8 დამთავრდა და გერმანელებმა ჩხვლეტების უკეთესი შეფარდების წყალობით გააღწიეს ნახევარფინალში.

სსრკ-გფრ-ის რაპირისტთა ნახევარფინალი საბჭოელებმა პირნმინდად წააგეს — 2:9 და ბრინჯაოს მედლებისთვის უკვე აღმოსავლეთ გერმანელთა (გდრ) გუნდს შეხვდნენ. პირველი წრის შემდეგ საბჭოთა ნაკრები 3:1 დაწინაურდა, მეორე წრეში უპირატესობა კიდევ უფრო თვალსაჩინო გახდა — 6:2. მესამე წრეში, როცა ანგარიში იყო 7:2, გერმანელებმა ზედიზედ 2 ქულა აიღეს, მაგრამ ვლადიმერ აფციაურმა თავის გუნდს მერვე გამარჯვება მოუტანა და როგორც შემდგომ გაირკვა, ეს ქულა გადამწყვეტი აღმოჩნდა. მომდევნო 3 ბრძოლა გერმანელებმა მოიგეს, სხვაობა მინიმუმამდე შეამცირეს (8:7), თუმცა ამ დროისთვის საბჭოელებს ჩხვლეტებში იმდენად დიდი უპირატესობა ჰქონდათ, რომ ბოლო შეხვედრამ აზრი დაკარგა. ასე აღმოჩნდა აფციაურის და მისი თანაგუნდელების მონაგარში მსოფლიოს გუნდური ჩემპიონატის ბრინჯაოს მედალი. ჩემპიონის ტიტული იტალიელებს ერგოთ, რომლებმაც ფინალში 9:6 დაამარცხეს გფრ-ის ნაკრები. სპეციალისტთა პროგნოზი გამართლდა: როგორც პირად, ასევე გუნდურ ტურნირებში იმ ქვეყნების რაპირისტები დომინირებდნენ, რომლებსაც არ ჩაუგდიათ წინა ოლიმპიური ციკლი. საბჭოთა კავშირისა და დანარჩენი სოციალისტური ქვეყნების მოფარეკავეებმა მხოლოდ ერთი ბრინჯაოს ალება მოახერხეს.

სპორტსმენის ცხოვრებაში, ადრე თუ გვიან, დგება ისეთი მომენტი, როცა გამარჯვებებს შედარებით წარუმატებელი პერიოდი ენაცვლება. 1986-87 წლებში სწორედ ასეთი დრო დაუდგა ვლადიმერ აფციაურს. ამ პერიოდში მან ამკარად დათმო პოზიციები, თუმცა გულშემატკივრებს ერთი-ორჯერ მაინც შეახსენა თავი. პირველად ეს მოხდა ევროპის საკლუბო თასის გათამაშებაზე, რომელიც, ტრადიციულად, პარიზში გაიმართა. ეს შეჯიბრება 1965 წლიდან ტარდება და, სხვათა შორის, პირველ სამ ტურ-

ნირში მოსკოველმა არმიელებმა იმარჯვეს, რომელთა რიგებში ვიქტორ ჟდანოვიჩიც გამოდიოდა. ამჯერად ჟდანოვიჩი „დინამოს“ საკავშირო ნაკრებს წვრთნიდა, იმ გუნდს, რომლის ერთ-ერთი ლიდერიც აფციაური იყო. დინამოელებმა პარიზში დამაჯერებლად იფარისკავეს, ფინალში 9:6 აჯობეს ტურნირის ფავორიტს — ადგილობრივ „რესინგს“ და ევროპის საკლუბო თასს დაეუფლნენ. აფციაური პირველი ქართველი მოფარისკავე შეიქნა, ვინც ევროპის ქვეყნების პრესტიჟული თასი მოიპოვა. იმავე წლის შემოდგომაზე ვლადიმერმა კიდევ ერთხელ დაამტკიცა, რომ საუკეთესოა დინამოელ რაპირისტთა შორის. მან ტალინში გამართულ „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს პირველობაზე, მთავარ კონკურენტებთან — ანდრეი კლიუშინთან და ბორის ლაპიცკისთან ერთად, სხვა ძლიერ მეტოქეებსაც აჯობა და ოქროს მედალს დაეუფლა. სამწუხაროდ, ოჯახური პირობების გამო, აფციაური იძულებული გახდა გამოეტოვებინა მომდევნო სეზონის მთავარი შეჯიბრებები, მათ შორის — მსოფლიოს ჩემპიონატი. არადა, ამ ტურნირებს, საოლიმპიადო პერსპექტივის თვალსაზრისით, დიდი მნიშვნელობა ენიჭებოდა.

ბალატონის „ოქროს თევზი“

დადგა 1988 წელი. მოსკოვის ოლიმპიური თამაშების შემდეგ რვა წელი გავიდა, ქართულ სპორტში ახალი თაობა მოვიდა და ძველი გვარდიიდან, ვისაც ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობის გამოცდილება ჰქონდა, საბჭოთა ნაკრებში თითქმის აღარავინ დარჩა. ერთადერთი გამონაკლისი იყო მესტენდურე თამაზ იმნაიშვილი. სეულის ოლიმპიადამდე რამდენიმე თვით ადრე უკვე გამოიკვეთა მომავალ ოლიმპიელთა უმრავლესობის ვინაობა, თუმცა კანდიდატთა ერთი ნაწილის ბედი ჯერ კიდევ გაურკვეველი იყო. მათ შორის აღმოჩნდა ვლადიმერ აფციაურიც, რომელმაც წინა სეზონი, ფაქტობრივად, ჩააგდო და ამის გამო მისი საოლიმპიადო შანსები ერ-

თობ მოკრძალებული ჩანდა. მაგრამ აფციაური საბძოლველად ემზადებოდა და ეს კარგად გამოჩნდა ივლისში მოსკოვში გამართულ „დინამოს“ ღია საკავშირო პირველობაზე, რომელშიც უძლიერესები მონაწილეობდნენ. აქ ქართველი მოფარევე პირველ ადგილზე გავიდა და ერთი ნაბიჯი გადადგა სეულისკენ მიმავალ გზაზე.

ვლადიმერ აფციაური: „ოლიმპიური წელი ერთობ დატვირთული გამოდგა. მწვრთნელების გული რომ მოგეგო, რამდენიმე შეჯიბრებაში უნდა გამოსულიყავი, თანაც — უმაღლეს დონეზე. ჩემთვის განსაკუთრებით რთული იყო ნაკრებში დაბრუნება. მამის გარდაცვალების გამო იძულებული გავხდი 1987 წელი მთლიანად გამომეტოვებინა. გამიცდა მსოფლიოს ჩემპიონატიც, არადა, საოლიმპიადო გუნდს სწორედ ოლიმპიადისწინა მსოფლიოს ჩემპიონატზე არჩევენ და ცდილობენ ხუთეული ბოლომდე შეინარჩუნონ. ამიტომაც, ობიექტურად, მცირე შანსი თუ მქონდა, მაგრამ იმედს მაინც არ ვკარგავდი. მით უმეტეს მას შემდეგ, რაც ნაკრების ხელმძღვანელობა შეიცვალა და მთავარი მწვრთნელის პოსტზე ოლიმპიური თამაშებისა და მსოფლიოს მრავალგზის ჩემპიონის ვიქტორ ჟდანოვიჩის ნაცვლად ალექსანდრე პერეკალსკი დააბრუნეს. სწორედ მისი წინამძღოლობით მოვიგეთ 1982 წლის მსოფლიო ჩემპიონატი რომში. პერეკალსკი კარგად მიცნობდა, მავარჯიშებდა, მენდობოდა და ჩემი რომაული თავგამოდებაც ახსოვდა, თუმცა მარტო ძველი დამსახურებით ნაკრებში ვერ მიმიწვევდა. არა მარტო სპორტსმენებს შორის, მწვრთნელებშიც სერიოზული კონკურენცია იყო. მიუხედავად რომში მოპოვებული წარმატებისა, პერეკალსკი მოხსნეს და ნაკრები ოლეგ ვიზგუნოვს ჩააბარეს. ამ ექსპერიმენტისგან არაფერი გამოვიდა. მეერ ვიქტორ ჟდანოვიჩი მოიყვანეს. ვერც მან გაამართლა და იძულებულნი გახდნენ ისევ გამოცდილი მწვრთნელი დაებრუნებინათ.

ჩემი მთავარი ამოცანა იყო დარჩენილ შეჯიბრებებში კონკურენტებზე უკეთესი შედეგი მიჩვენებინა, ამისთვის კი ბევრი უნდა მევარჯიშა. გულახდილად ვიტყვი, რომ იმ პერიოდში სიგარეტს ვენეოდი, არც ალკო-

ჰოლზე ვამბობდი უარს — ზოგჯერ საჭიროა განტვირთვისთვის — მაგრამ ოლიმპიადისთვის მზადების პერიოდში, ბოლო ექვსი თვე, სიგარეტი მინიმუმამდე შევამცირე, ხოლო სასმელს საერთოდ არ გავკარებოვარ. მკაცრ რეჟიმში ვიყავით, დილის შვიდ საათზე ვდგებოდით, ვვარჯიშობდით, ვისვენებდით, მერე ისევ ვვარჯიშობდით და ასე გაუთავებლად... გვიან საღამოს ვიძინებდით.“

მოსკოვში მოგებული „დინამოს“ საკაპეირო ჩემპიონატის შემდეგ, ზუსტად ერთ თვეში, ვლადიმერ აფციაურს კიდევ ერთი გამოცდა ელოდა.

*სსრ კავშირის რაპირისტთა
ნაკრები ლენინგრადის
საერთაშორისო ტურნირზე.
ზის მარცხნიდან პირველი
— ვლადიმერ აფციაური.
1986 წელი*

ტალინში დაიწყო საბჭოთა კავშირის თასის გათამაშება, რომელშიც ოლიმპიური ნაკრების ყველა კანდიდატი ჩაება. ამ შეჯიბრების წინ ქართულ პრესაში გამოქვეყნდა საქართველოს იმ სპორტსმენების სია, რომლებსაც უკვე განაღებული ჰქონდათ სეულის საგზური. ასეთი სულ 13 სპორტსმენი იყო, თუმცა ოლიმპიადაზე გამოსვლის შანსს ჯერ კიდევ ინარჩუნებდნენ დავით გობეჯიშვილი (თავისუფალი ჭიდაობა), ვლადიმერ გოგოლაძე (სპორტული ტანვარჯიში) და ვლადიმერ აფციაური... გობეჯიშვილმა ბოლო საკონტროლო შეხვედრა მოუგო ასლან ხადარცევს და ოლიმპიელი გახდა. მერე აფციაურის ჯერიც დადგა. ტალინში მიმდინარე საკავშირო თასის ფინალში „დინამოსა“ და არმიის სპორტული კლუბის გუნდები დაწყვილდნენ. სწორედ ამ გუნდებში გამოდიოდნენ ნაკრების უმთავრესი კანდიდატები, რომელთაგან მხოლოდ ერთს — ალექსანდრე რომანკოვს ჰქონდა თავი ქუდში. ფინალი არმელებმა მოიგეს, ოლიმპიელთა რიგებს კი კიდევ ორი რაპირისტი შეემატა — ილგარ მამედოვი და ანვარ იბრაგიმოვი. დარჩენილ ორ ვაკანსიაზე პრეტენზიას რამდენიმე პრეტენდენტი აცხადებდა. ერთ საგზურს, სავარაუდოდ, ბორის კორეცკი დაეუფლებოდა, მეორეს — ვლადიმერ აფციაური ან მოსკოველი დიმიტრი შევჩენკო. მწვრთნელებმა ასე გამოაცხადეს: ვინც ბუდაპეშტში, „ბალატონის“ თასსზე უკეთეს შედეგს აჩვენებს, სეულში ის გაემგზავრებაო.

ბუდაპეშტში სოლიდური შემადგენლობა შეიკრიბა. აფციაურის მთავარი ამოცანა იყო, წინ არ გაეშვა თავისი სანაკრებო კონკურენტი დიმიტრი შევჩენკო. ასეც მოხდა: საბოლოოდ, აფციაურმა მეორე ადგილი დაიკავა (ჩემპიონი გახდა იტალიელი ალპინო), შევჩენკომ — მეოთხე, თანაც მოსკოველს უშუალო ბრძოლაც მოუგო — 10:5. თითქოს ყველაფერი გაირკვა, მაგრამ მწვრთნელთა საბჭოს სხდომაზე ალექსანდრე პერეკალსკის ოპონენტები გამოუჩნდნენ, თან საეჭვოდ იკითხეს: რაშია საქმე, აფციაურის კანდიდატურას ასე თავგამოდებით რატომ იცავო. ბოლოს პერეკალსკიმ მაინც თავისი გაიტანა, ოღონდ ეგ არის, ოლიმპიადის პირად ტურნირში ქართველის დაყენება ვერ გარისკა.

ვლადიმერ აფციაური: „ოლიმპიურ წელს ისეთი დაძაბული გრაფიკი მქონდა, რომ თბილისში ჩამოსვლას იშვიათად თუ ვახერხებდი. შეკრებებს შეჯიბრებები ცვლიდა, ქვეყნიდან ქვეყანაში, ერთი ქალაქიდან მეორეში მოგზაურობა და ისევ შეჯიბრება. ხეირიანად არც დამისვენია, მაგრამ როგორც კი თავისუფალი დრო გამომიჩნდებოდა, სათევზაოდ გავრბოდი. დასაკეცი ანკესი თავისუფლად ეტევა მოფარეკავის ჩანთაში. ძალიან მიყვარს თევზაობა — განტვირთვის საუკეთესო საშუალებაა. უნგრეთში, ბალატონზეც ვითევზავე, „ოქროს თევზი“ კი უშუალოდ საფარიკაო ბილიკზე დავიჭირე — შევჩენკოს გავასწარი. ახლა სიტყვა მწვრთნელებზე იყო. დანაპირებს თუ შეასრულებდნენ, ოლიმპიადაზე მე გავემგზავრებოდი. იმედი მქონდა, რომ ჩემი ამბავი დადებითად გადაწყდებოდა, მაგრამ მაინც ბევრი ვინერვიულე. თითოეული მწვრთნელი ცდილობს თავისი მონაფე მოახვედროს ნაკრებში და ამაში გასაკვირი არაფერია. რომანკოვის მწვრთნელს ერნესტ ასიევსკის ორი მოფარეკავე ყოველთვის ჰყავდა გუნდში. ასევე დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა ოლიმპიური და მსოფლიოს ჩემპიონი მარკ მიდლერი. სწორედ მიდლერი ავარჯიშებდა ჩემს კონკურენტს — დიმიტრი შევჩენკოს. მე პერეკალსკის იმედად ვიყავი.

უნგრეთიდან რომ ჩამოვედით, უმალ ალუშტაში გავემგზავრეთ დასკვნით სანვრთნელ შეკრებაზე. ოლიმპიადამდე ორი კვირა რჩებოდა, მაგრამ ისევ არაფერი ვიცოდით. ბოლოს, როგორც იქნა, შეიკრიბა მწვრთნელთა საბჭო და გამოაცხადეს ოლიმპიური გუნდის საბოლოო შემადგენლობა. როცა მითხრეს, უკვე ნაკრებში ხარო, რა თქმა უნდა, გამეხარდა, მაგრამ დიდად არ გამომიხატავს — დავავლე ანკესს ხელი და სათევზაოდ წავედი. მერე პერეკალსკის ხმები დაუყარეს, თავისი საქმე გაიკეთა, აფციაურის ოლიმპიური პრემია უკვე ჯიბეში უდევსო... გუნდში კი დამაყენეს, მაგრამ პირად ტურნირში გამოსვლის უფლება არ მომცეს. პერეკალსკიმ წინასწარ ამიხსნა ყველაფერი და მეც იგივეს ვფიქრობდი. არ მინდოდა, მწვრთნელი უხერხულ მდგომარეობაში ჩამეყენებინა.

ირინე აფციჯური (მეუღლე):
 „სეულში ქართველების
 გამოსვლა კარგად მახ-
 სოვს. ჩვენები ჩემპიონები
 რომ ხდებოდნენ, სიხა-
 რულის ცრემლებს ვერ
 ვიკავებდი. რა თქმა უნდა,
 განსაკუთრებული გულის-
 ფანცქალით ველოდი ინ-
 ფორმაციას მოფარიკავეთა
 შეჯიბრებიდან, მაგრამ ისე
 მოხდა, რომ მათი ჩემპიონ-
 ნობის ამბავი მეზობლისგან
 გავიგე. თურმე, რადიოში
 მოუსმენია. საღამოს სა-
 ტელევიზიო პროგრამა
 „ვრემიაში“ გამოაცხადეს
 ეს ამბავი, ჩემი მეუღლეს
 ასხენეს. ავტირდი... ახლაც
 ვღელავ, რომ მახსენდება.
 ბედნიერების ის ნუთები
 არასოდეს დამავიწყდება.
 თავადაც მოფარიკავე
 ვიყავი, საქართველოს
 ნაკრების წევრი.“

ირინე, ნათია და
ვლადიმერ აფციაურები

სპორტი სპორტია, გარანტირებული არავინ არ არის, შეჯიბრების დროს ყველაფერი ხდება და ფეხი რომ დამცდენოდა, მერე ჯოხს პერეკალსკიზე გადატეხავდნენ.“

მესტარტა

სეულმა XXIV ოლიმპიური თამაშების მასპინძლობის უფლება 1981 წელს მოიპოვა. ეს ამბავი გადაწყდა ბადენ-ბადენში გამართულ საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის სესიაზე, რომელმაც სამხრეთ კორეულ სეულსა და იაპონურ ნაგოიას შორის უპირატესობა სეულს მიანიჭა. იქ საასპარეზოდ ჩავიდნენ 159 ქვეყნის ათლეტები. მონრეალის 1976 წლის თამაშების შემდეგ გახლეჩილი ოლიმპიური სამყარო ისევ გაერთიანდა, თუმცა პრობლემები ნანილობრივ მაინც დარჩა. ოლიმპიადას ბოიკოტი გამოუცხა-

და ჩრდილოეთ კორეამ, მას მხარი აუბეს კუბამ და ეთიოპიამ. სამხრეთკორეული სამგზავრო თვითმფრინავის ჩამოგდების გამო, ოლიმპიადის მასპინძელ ქვეყანასთან დაძაბული ურთიერთობა ჰქონდათ საბჭოთა კავშირს და მის სატელიტ ქვეყნებს, რომლებიც მოერიდნენ ოლიმპიური თამაშების ბოიკოტს და მიუხედავად დიპლომატიური ურთიერთობის არქონისა, მაინც გააგზავნეს სპორტული დელეგაციები სეულში.

ვლადიმერ აფციაური: „სეულში თამაშების დაწყებამდე რამდენიმე დღით ადრე ჩავედით. ცხადია, დელეგაციაში უშიშროების კომიტეტის თანამშრომლებიც იყვნენ, ოღონდ ექიმებად თუ მასაჟისტებად „გადაცმულები.“ გვაფრთხილებდნენ, რომ ოლიმპიური სოფლიდან ქალაქში არ გავსულიყავით. ბონგის ჩამოგდების შემდეგ, საბჭოელების მიმართ კორეელთა დამოკიდებულება მართლაც დაძაბული იყო და ჩვენც ვცდილობდით, იქაურებს მოვრიდებოდით. ყოველ შემთხვევაში, ქალაქში საბჭოთა ფორმას არ ვიცვამდით. მასპინძელთა „კეთილგანწყობას“ დარბაზში, შეჯიბრების დროსაც ვგრძნობდით.

რაპირისტთა ტურნირის ფავორიტებად სოცბანაკის ქვეყნები ითვლებოდნენ. უნგრელებს ახალგაზრდული, მაგრამ ამბიციური გუნდი ჰყავდათ, ტრადიციულად ძლიერები იყვნენ პოლონელები, ბოლო წლებში სერიოზულად მომძლავრდა დემოკრატიული გერმანიის ნაკრები. ცხადია, სამედლოდ ემზადებოდნენ იტალიელები და დასავლეთ გერმანელებიც. პირად ტურნირში იტალიელმა ჩერიონიმ გაიმარჯვა, ვერცხლის მედალი გედეერელმა ვაგნერმა აიღო, ბრინჯაო კი რომანკოვს ერგო. სხვათა შორის, რომანკოვისთვის ეს მესამე ოლიმპიადა იყო, მაგრამ პირადში ჩემპიონი ვერც ერთხელ ვერ გახდა.

საბჭოთა რაპირისტებმა ბოლო გუნდური ოქრო 1964 წელს მოიპოვეს. ამჯერად, ჩვენი დელეგაციის ხელმძღვანელებს უფრო მოხმალავების იმედი ჰქონდათ, ვიდრე — ჩვენი. ტურნირი კარგად დავიწყეთ და პირველ მეტოქეებს იოლად გავუმკლავდით. მერვედფინალიდან უკვე სერიოზული ბრძოლები გვქონდა. ამ ეტაპზე პოლონელებს შევხვდით და

9:6 ვაჯობეთ. ფავორიტები კი იყვნენ, მაგრამ ყველამ ძალიან მოვინდომეთ და ჩვენი გავიტანეთ. მორიგი მეტოქე ჩინეთის ნაკრები იყო. აზიელები ფარიკაობაში შედარებით სუსტები არიან და ამიტომაც დასვენება ვამჯობინე — მწვრთნელებს ვთხოვე, ენერჯიას დავზოგავ და მომდევნო ეტაპისთვის მოვემზადები-მეთქი. მაგრამ კორეეცკიმ პირველივე შეხვედრა წააგო. მას მუხლი ანუხებდა და მეორე შეხვედრაც დათმო. მწვრთნელმა მაშინვე ბრძოლაში ჩამართო. ორჯერ გავედი ბილიკზე და ორი ქულაც ავიღე. მესამე არ დაგვჭირვებია — უკვე 9:6-ს ვიგებდით. ამ გამარჯვებით ოთხეულში შევედით, იქ კი უნგრეთის ნაკრებს დავუპირისპირდით.

როგორც სხვა ტურნირებზე, ოლიმპიადაზეც დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, ვინ დაიწყებს შეჯიბრებას, ვინ გახსნის ანგარიშს. მესტარტეს, ცხადია, მწვრთნელი ირჩევს და ეს მეტად საპასუხისმგებლო საქმეა. პერეკალსკი ჭაბუკობიდან მიცნობდა და მეტწილად მე მენდობოდა. სეულშიც ასე იყო — პირველ ნომრად მე გავდიოდი და უნგრელებამდე ყველა ბრძოლა მოვიგე. მწვრთნელი ცდილობდა როგორღაც ექსტრემალურ სიტუაციაში ჩავეყენებინე, რადგანაც ამ დროს ბოლომდე ვიხარჯებოდი, სხვა ენერგიით ვიბრძოდი. ნახევარფინალი ჩემი და სელეის შეხვედრით გაიხსნა. უნგრელებთან 1987 წლის მსოფლიოს ჩემპიონატის ნახევარფინალი წავაგეთ და რევანში გვქონდა ასაღები. სელეის 5:1 მოვუგე, მერე კი სეკელეშიც მივაყოლე — 5:0. მაგრამ ფარიკაობა არ ნაუვიდა ჩვენი გუნდის კაპიტანს, ალექსანდრე რომანკოვს. მან ზუსტად იგივე ანგარიშებით დათმო ორივე შეხვედრა. მერე მეც წავაგე ერთი ბრძოლა, ერშიკთან — 4:5. მას ყოველთვის ვუგებდი, მაგრამ ბოლო ორი წელი ტურნირებში არ გამოსულა. როგორც ჩანს, ოლიმპიადისთვის საგანგებოდ მოემზადა და ჩემმა „საფირმო“ ილეთებმა ამჯერად არ გაჭრა. სეულში სულ ცხრაჯერ გავედი ბილიკზე და ეს ერთადერთი ბრძოლა წავაგე. ამიტომაც დღემდე მწარედ მახსოვს. მოკლედ, ვითარება უკიდურესად დაიძაბა, უნგრელები 8:6 დაწინაურდნენ. დარჩა ორი შეხვედრა. ჩვენგან მე და ანვარ იბრაგიმოვი უნდა გავსულიყა-

*სსრ კავშირის
მოფარიკავეთა ნაკრები.
ცენტრში დგას
ვლადიმერ აფციაური*

ვით, ორივეს უნდა მოგვეგო, თანაც ჯამში ექვს ჩხვლეტაზე მეტი არ უნდა მიგველო. ჩემი ბოლო მეტოქე იყო გატაი. ამოსუნთქვის საშუალება არ მივეცი, 5:0 მოუფე. გაიმარჯვა იბრაგიმოვმაც (5:3) და გუნდური ანგარიშიც გათანაბრდა — 8:8. ჩხვლეტების უკეთესი შეფარდებით ფინალში ჩვენი გავედით. ეს იყო ყველაზე რთული მატჩი ამ ოლიმპიადაზე. წარსულს თუ გადავხედავ, მახსენდება 1982 წლის მსოფლიოს ჩემპიონატის ფინალი გერმანელებთან, სადაც ასეთივე ყინით ვიბრძოდი. ფინალში ჩვენი მეტოქე ამჯერადაც გერმანიის გუნდი იყო. მასთან ბრძოლაში უნდა გარკვეულიყო ოლიმპიური ოქროს ბედი.“

ოქროს ზინალი

დასავლეთ გერმანელებს 1976 წელს, მონრეალში უკვე ჰქონდათ მოპოვებული ჩემპიონის ტიტული, საბჭოელებმა კი უფრო ადრე, 1960 და 1964 წლებში იმარჯვეს. მას შემდეგ დიდი დრო გავიდა.

ვლადიმერ აფციაური: „უნგრელებთან შეხვედრამ ძალიან დაგვალა. ფინალამდე რამდენიმე საათი რჩებოდა და დასასვენებლად ოლიმპიურ სოფელში მივბრუნდით. მთავარმა მწვრთნელმა ყველანი ერთად შეგკვრიბა და გვითხრა: ბიჭებო, თქვენ უკვე შეასრულეთ პროგრამა-მაქსიმუმი, ფი-

*მარცხნიდან —
ალექსანდრ ძეგალტოვსკი,
ბახუს მათითაიშვილი,
ვლადიმერ აფციაური
და სერგეი ლაპიცი*

ნალში ხართ და ვერცხლის მედლებს ვერავინ წაგართმევთ. მოკლედ, საქმე გაკეთებული გაქვთ, მაგრამ თუ გინდათ ოლიმპიური ჩემპიონები გახდეთ და ასე შეხვიდეთ ისტორიაში, აგერ თქვენი ალესილი იარაღი და აგერ მეტოქე. დაამტკიცეთ, რომ ოქროს მედლების ღირსნი ხართ! მწვრთნელის ამ სიტყვებმა დადებითად იმოქმედა ჩვენზე — დაძაბულობა მოგვეხსნა. დაგსხედით მოფარეკავეები, გავაანალიზეთ სიტუაცია — ვინ როგორ ფორმაში იყო, რა შანსები ჰქონდა — და თავადვე გავინანილეთ ფუნქციები. იმის მიუხედავად, რომ გუნდის კაპიტანი რომანკოვი უნგრელებთან სუსტად გამოიყურებოდა, მაინც დარჩა ძირითად ოთხეულში. გადანყდა — სათადარიგო იქნებოდა ბორის კორეცკი, ხოლო ფინალს, ტრადიციისამებრ, მე გავხსნიდი.“

ფინალი გვიან სალამოს დაიწყო. ოლიმპიური პარკის მთავარ საფარიკაო ბილიკზე მეტოქე გუნდების წევრები ჩაამწკვრივეს და სათითაოდ წარუდგინეს მაცურებელს. ვლადიმერ აფციაური ხალისიანად მიესალმა დარბაზს, თუმცა სახეზე ეტყობოდა ბრძოლის ყინი და სრული მობილიზება. „საომარი“ მზადყოფნა იკითხებოდა გერმანელთა სახეებზეც. მათ რიგებში გამოდიოდნენ ულრიხ შრეკი, მათიას გეი, ტორსტენ ვაიდნერი, მათიას ბერი და ტომას ენდრესი. ენდრესის გარდა, ყველანი 1987 წლის მსოფლიოს ჩემპიონები იყვნენ, ახლა კი ოლიმპიურ ოქრომდე ნაბიჯილა რჩებოდათ.

ბრძოლაში პირველები ჩაებნენ აფციაური და შრეკი. დასაწყისში ორივე ფრთხილობდა, მერე კი გერმანელი ინიციატივის ხელში ალებას შეეცადა, სწრაფად შეუტია, მაგრამ წამში საპასუხო შეტევა და ჩხვლეტა მიიღო. ამას მოჰყვა კიდევ ერთი იერიში და აფციაური უფრო დანინაურდა — 2:0. შრეკმა მალე აღადგინა წონასწორობა, მაგრამ მეტი ველარ შეძლო. 5:2 — ასეთი ანგარიშით გაიმარჯვა აფციაურმა და თავის გუნდს პირველი ქულა მოუტანა. მომდევნო შეხვედრაში იბრაგიმოვმა ვაიდნერს აჯობა — 5:1, მერე კი რომანკოვი ბერთან დამარცხდა (3:5). ამას მოჰყვა მამედოვ-გეის დუელი და კიდევ ერთი ქულა საბჭოელთა ანგარიშზე. ჯერჯერობით ყვე-

ვლადიმერ აფციაური:
„ოლიმპიადაზე გამარ-
ჯეება ძალიან დიდი სიხა-
რულია. მახსოვს, როცა
მამედოვმა ბოლო ბრძოლა
მოიგო, ყველანი მივვარ-
დით, ხელში ავიტაცეთ და
რამდენიმეჯერ ავისრო-
ლეთ ჰაერში. ჩვენს პედ-
ნიერებას საზღვარი არ
ჰქონდა.“

ლაფერი რიგზე იყო, სამქულიანი უპირატესობა ოპტიმიზმის საფუძველს იძლეოდა, თუმცა ყველა ხვდებოდა, რომ მთავარი ბრძოლები წინ იყო.

მეორე წრე აფციაურ-ვაიდნერის შეხვედრით გაიხსნა, რომლის შედეგსაც ყველა თვალსაზრისით პრინციპული მნიშვნელობა ჰქონდა. თუ ქართველი გაიმარჯვებდა, შესაძლოა გერმანელები ფსიქოლოგიურად გატეხილიყვნენ... თითქოს ინიციატივას აფციაური ფლობდა, მაგრამ ვაიდნერიც ტოლს არაფერში უდებდა. ვლადიმერის პირველ ჩხვლეტას მეტოქემ მაშინვე უპასუხა. შემდეგ კვლავ აფციაური დანინაურდა და ვაიდნერმაც შეძლო ქულის აღება. ასე გაგრძელდა შეხვედრის ბოლომდე: 3:2, 3:3, 4:3, 4:4. დადგა კულმინაციური მომენტი. მეტოქეები ფრთხილობენ, ყოველ მოძრაობას, თითოეულ ნაბიჯს აკვირდებიან. უცებ გერმანელი დაიძრა, თითქოს მიწვდა კიდევ მოწინააღმდეგეს, მაგრამ აფციაურმა წამის მეასედით დაასწრო, თავისი საფირმო ილეთით კონტრშეტევაზე დაიჭირა და... 5:4 გაიმარჯვა. ნილაბი რომ მოიხსნა, გახვეებული სახე გამოუჩნდა, თვალები კი უბრწყინავდა. მისი გუნდი უკვე 4:1 იგებდა.

ოლიმპიურ თამაშებს სხვა მასშტაბი და სხვა ფსიქოლოგიური დატვირთვა აქვს. აქ ყოველთვის უნდა ელოდო მოულოდნელობებს და თუ ფხიზლად არ იქნები, შეიძლება თითქოს უკვე გარანტირებული გამარჯვება ხელიდან გამოგეცალოს. გერმანელთა გაუტეხლობისა და ბრძოლისუნარიანობის ამბავი საყოველთაოდ ცნობილია. კრიტიკულ მომენტში გერმანელმა რაპირისტებმა სწორედ ეს თვისებები გამოავლინეს, ზედიზედ 3 ბრძოლა მოიგეს და ანგარიში გაათანაბრეს — 4:4. შერეკმა რომანკოვს სძლია, გეიმ — იბრაგიმოვს, ბერმა — მამედოვს.

ყველაფერი თავიდან იყო დასაწყები. მეტოქეებს კიდევ ორი წრე უნდა ებრძოლათ. ჯერ კიდევ ფინალამდე, ოლიმპიურ სოფელში გადაწყდა, რომ გერმანელებთან პირველ და ბოლო შეხვედრას აფციაური ჩაატარებდა. არადა, როგორც შემდეგ გაირკვა, დასკვნითი ბრძოლა მას მატყას ბერთან უწევდა, სწორედ იმასთან, ვის რაპირასაც 1982 წლის რომის მსოფლიოს ჩემპიონატზე ვლადიმირ სმირნოვი ემსხვერპლა.

ვლადიმერ აფციაური: „ბერი ძალიან გამოცდილი მოფარიკავე იყო. მან მონრეალში გუნდური ოლიმპიური ოქრო მოიპოვა, მერე მსოფლიოს ჩემპიონიც გახდა. ვიცოდი, რომ მასთან ბრძოლა ძალიან გამიჭირდებოდა, განსაკუთრებით — ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით. ამიტომაც ამ შეხვედრას თავი ავარიდე და, ვფიქრობ, ეს სწორი ნაბიჯი იყო. ბერის არც მერე შეხვედრივარ საფარიკაო ბილიკზე, მაგრამ დიდი ხნის შემდეგ შეეხვედი გერმანიაში. ფარიკაობის სკოლის დირექტორად მუშაობს. გულთბილად გადამეხვია და მომიკითხა.“

დავუბრუნდეთ ოლიმპიურ ფინალს. მესამე წრეში რომანკოვმა, როგორც იქნა, პირველი ქულა აიღო — ვაიდნერს აჯობა. მერე აფციაურმა შავი დღე აყარა მატჩის გეის (5:1) და საბჭოთა ნაკრები ორი ქულით დაანინაურა — 6:4. ეს იყო აფციაურის ბოლო ბრძოლა სეულის ოლიმპიადაზე. მან ფინალში ყველაზე მეტი — სამი შეხვედრა მოიგო და ასპროცენტიანი შედეგით დაამთავრა ტურნირი. ფინალის დასკვნით ეტაპზე კარგად გამოვიდნენ აფციაურის თანაგუნდელებიც, საბოლოოდ 9:5 აჯობეს გერმანელებს და ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ.

ვლადიმერ აფციაური: „ოლიმპიადაზე გამარჯვება ძალიან დიდი სიხარულია. მახსოვს, როცა მამედოვმა ბოლო ბრძოლა მოიგო, ყველანი მივვარდით, ხელში ავიტაცეთ და რამდენიმეჯერ ავისროლეთ ჰაერში. ჩვენს ბედნიერებას საზღვარი არ ჰქონდა. მას შემდეგ დიდი დრო გავიდა და, ცხადია, დეტალები თანდათან იშლება მეხსიერებიდან.“

ოლიმპიურ სოფელში ერთად აღვნიშნეთ გამარჯვება. იქვე ბიჭებს გამოვუცხადე: ამ სეზონში ძალიან დავილაღე და გაისად მსოფლიოს ჩემპიონატის შესარჩევ ტურნირებზე არ გამოვალ, დავისვენებ, მაგრამ თუ დაგჭირდებით, თქვენს გვერდით მიგულეთ-მეთქი. ასეც მოვიქეცი. სეულიდან მოსკოვში რომ ჩავფრინდით, სასტუმროში მეუღლე დამხვდა, ირინე. არ ველოდი. თან გამიკვირდა, თან გამიხარდა. ისიც მოფარიკავე იყო, სკოლაშიც ერთად ვსწავლობდით.“

ირინე აფციაური: „სეულში ქართველების გამოსვლა კარგად მახსოვს. ჩვენები ჩემპიონები რომ ხდებოდნენ, სიხარულის ცრემლებს ვერ

მარკ მიდლერი:

„საშუალო ტანის, ფიზიკურად ძლიერი აფციური რეაქტიული სტილის მებრძოლია. მან ჩინებულად იასპარეზა სეულის ოლიმპიადის გუნდურ ტურნირში. აფციურის სტიქიაა დინამიკა და პრესინგი. ის თავის მოქმედებებს არ აგებს მრავალსვლიან კომბინაციებზე, მაგრამ მუდამ მოძრაობაში და შეტევაში.“

ვიკავებდი. რა თქმა უნდა, განსაკუთრებული გულისფანცქალით ველოდი ინფორმაციას მოფარიკავეთა შეჯიბრებიდან, მაგრამ ისე მოხდა, რომ მათი ჩემპიონობის ამბავი მეზობლისგან გავიგე. თურმე, რადიოში მოუსმენია. სალამოს სატელევიზიო პროგრამა „ვრემიაში“ გამოაცხადეს ეს ამბავი, ჩემი მეუღლეც ახსენეს. ავტირდი... ახლაც ვღელავ, რომ მახსენდება. ბედნიერების ის წუთები არასოდეს დამავიწყდება. თავადაც მოფარიკავე ვიყავი, საქართველოს ნაკრების წევრი. კარგად ვიცი გამარჯვების ფასი. ეს მხოლოდ დიდი შრომით მოიპოვება. ვლადიმერს ძალიან უნდოდა ოლიმპიური ჩემპიონობა და თავდადებით ვარჯიშობდა, სულ შეკრებებზე იყო. მამის გარდაცვალების შემდეგ, ოჯახი მთლიანად მას დაანვა, მაგრამ არ იმჩნევდა. მეც მიჭირდა, პატარა ქალიშვილი გვეზრდებოდა — ნათია. ყოველთვის გვესმოდა ერთმანეთის, ჩემებურად ვცდილობდი მიზნის მიღწევაში ხელი შემეწყო.“

თბილისში დაბრუნებული ქართველი ოლიმპიელების პატივსაცემად ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში სპორტულ-თეატრალიზებული წარმოდგენა გაიმართა, ოლიმპიურ ჩემპიონებს მიესალმნენ ხელისუფლებისა და საზოგადოების წარმომადგენლები. პრესაში გამოქვეყნდა არაერთი პუბლიკაცია, სადაც აღწერილი იყო ოლიმპიური ბატალიები, ჩვენის სპორტსმენების სპორტული გამირობის მაგალითები. ფარიკაობისადმი მიძღვნილი წერილების ავტორები ხაზს უსვამდნენ რაპირისტთა გუნდის წარმატებაში ვლადიმერ აფციაურის მიერ შეტანილ განსაკუთრებულ წვლილს. პროფესიონალის თვალთ აფასებს აფციაურის ბრძოლის მანერას საბჭოთა კავშირის დამსახურებული მწვრთნელი მარკ მიდლერი: „ორი წლის წინ ვლადიმერ აფციაური ერთ-ერთი მწვრთნელის ხელში მოხვდა, რომელიც თავის დროზე ცნობილი მოფარიკავე იყო და ფილიგრანულ ტექნიკას ფლობდა. მან მოინდომა აფციაური თავის სტილზე გადაეყვანა, აიძულებდა შეესწავლა კლასიკური ტექნიკა, მრავალსვლიანი კომბინაციები. შედეგად, აფციაური დაიკარგა, ის აღარ იყო ძველებური აფციაური, თანაც ვერც მწვრთნელს დაემსგავსა. მწვრთნელებს ხშირად მოსდით ასეთი

ოლიმპიური ჩემპიონები —
 ლერი ხაბელოვი,
 ვლადიმერ აფციაური
 და დავით გობეჯიშვილი.
 სიდნეი, 2000 წელი

შეცდომები, რაც უფრო დაჟინებით მოითხოვენ თავისას, მით უფრო უარეს შედეგს იღებენ... ამის გამო აფციაური ერთი პერიოდი როგორღაც გაქრა ჰორიზონტიდან. საშუალო ტანის, ფიზიკურად ძლიერი აფციაური რეაქტიული სტილის მებრძოლია. მან ჩინებულად იასპარეზა სეულის ოლიმპიადის გუნდურ ტურნირში. აფციურის სტიქიაა დინამიკა და პრესინგი. ის თავის მოქმედებებს არ აგებს მრავალსულიან კომბინაციებზე, მაგრამ მუდამ მოძრაობაში და შეტევაშია. თითქოს ისე ჩანს, რომ ის გაუფრთხილებლად იბრძვის, ამ დროს კი მეტოქეებიც კარგავენ სიფხიზლეს. იქმნება საინტერესო სიტუაცია — აფციურის ერთგვარი უკანმოუხედავი აქტიურობა, ასე ვთქვათ, დაპროგრამებულია, ამ დროს კი, როგორც საჭადრაკო ბლიცში, მეტოქეებს იძულებითი და გარდუვალი შეცდომები მოსდით.“

ბოლო მედალი

ოლიმპიური თამაშების შემდეგ, 1989 წელს, ვლადიმერ აფციაური, დაპირებისამებრ, მსოფლიოს ჩემპიონატის შესარჩევ შეჯიბრებებში არ გამო-

ქუვეითის სპორტული
დელეგაციის წევრები
სიდნეის ოლიმპიადაზე.
მარჯვნიდან პირველი —
ვლადიმერ აფციაური,
მესამე — ამირან ჭიტაძე.
2000 წელი

სულა (იმ წელს მსოფლიოს გუნდური ჩემპიონატი საბჭოთა ნაკრებმა მოიგო ალექსანდრე პერეკალსკის ხელმძღვანელობით), თუმცა მოგვიანებით, იმავე წლის ერთ ტურნირში — სსრ კავშირის თასის გათამაშებაში მონაწილეობდა. ეს შეჯიბრება ტაშკენტში ჩატარდა. აფციური ფინალში გავიდა. მასთან ერთად ფინალში მოხვდნენ ოლიმპიური და მსოფლიოს ჩემპიონები — კიეველი სერგეი გოლუბიციკი, მოსკოველი დიმიტრი შევჩენკო, ბაქოელი ბორის კორეციკი და უფელი ანვარ იბრაგიმოვი. აფციურმა, მიუხედავად იმისა, რომ საშეჯიბრო პრაქტიკა აკლდა, ასეთ სოლიდურ გარემოცვაშიც შეძლო მესამე ადგილის დაკავება. ეს ტურნირი მისთვის ერთგვარი მოთელვა იყო ახალი სეზონის წინ.

1990 წლის მსოფლიოს ჩემპიონატი საფრანგეთის ქალაქ ლიონში გაიმართა. ჩემპიონატის წინ ნაკრების მთავარი მწვრთნელის პოსტიდან კიდევ ერთხელ გადააყენეს ჩვენთვის უკვე კარგად ნაცნობი ალექსანდრე პერეკალსკი, კაცი, რომლის ხელმძღვანელობითაც საბჭოთა რაპირისტებს ყველა უმაღლესი ტიტული ჰქონდათ მოპოვებული, მათ შორის — ბოლო ოლიმპიადისა და მსოფლიოს ჩემპიონატის ოქროს მედლები. პერეკალსკის გადაყენების მიზეზი სპორტის ჩინოვნიკებს არ დაუსახელებიათ. ადგნენ და გაუშვეს. სანაკრებო შეკრებებზე პერეკალსკი პირადად ავარჯიშებდა აფციურს, კარგად იცნობდა მის შესაძლებლობებს, ისიც კარგად იცოდა, სად და რა მომენტში ჩაერთო ბრძოლაში. აფციურმა გაიხსენა ერთი ეპიზოდი, როცა სანაკრებო შეკრებაზე ჩასულ ვეტერან თბილისელ მოფარიკავეს, იური ოსიპოვს, პატივისცემის ნიშნად, პერეკალსკი რესტორანში მიუწვევია, იმას კი თავაზიანი უარი უთქვამს — აქ ამას სხვანაირად გაიგებენ და საქმეს გავაფუჭებთო. სინამდვილეში, საქმე ლიონის მსოფლიოს ჩემპიონატის წინ გაფუჭდა, როცა აფციური და მისი თანაგუნდელები ასეთი წარმატებული მწვრთნელის გარეშე დარჩნენ...

ლიონში საასპარეზოდ შეიკრიბა მონაწილეთა სარეკორდო რაოდენობა — 47 ქვეყნის 650 სპორტსმენი. მძაფრ კონკურენციას ბევრმა ცნობილმა მოფარიკავემ ვერ გაუძლო. მათ შორის აღმოჩნდა აფციურიც,

რომელიც მეთექვსმეტედფინალში გამოეთიშა ბრძოლას. დამამშვიდებელ ტურნირში მისი ბედი გაიზიარა ალექსანდრე რომანკოვმაც. საბჭოელთაგან პირადი ტურნირის ფინალში მხოლოდ დიმიტრი შევჩენკო გავიდა, ჩემპიონი კი გახდა ფრანგი ფილიპ ომნესი, რომელსაც აფციაურმა 1982 წლის მსოფლიოს გუნდური ჩემპიონატის ფინალის გადამწყვეტ შეხვედრაში აჯობა.

ფრანგებს იმედი მიეცათ, რომ გუნდურ ტურნირსაც მოიგებდნენ. ასეთივე ამბიციები ჰქონდათ იტალიის, საბჭოთა კავშირისა და პოლონეთის რაპირისტებს. საბჭოთა და იტალიის გუნდები ადრეულ ეტაპზე შეხვდნენ ერთმანეთს. დაძაბულ ბრძოლაში იმარჯვეს აპენინელებმა — 8:7. მოგვიანებით ისინი ფინალშიც გავიდნენ, საბჭოელებს კი, უკეთეს შემთხვევაში, მესამე ადგილის დაკავების შანსი დარჩათ. გადამწყვეტი შეხვედრა მათ გფრ-ის ნაკრებს 9:4 მოუგეს და ბრინჯაოს მედლები დაისაკუთრეს. ეს მედალი ბოლო ჯილდო აღმოჩნდა ვლადიმერ აფციაურის სპორტულ კარიერაში.

ნოსტალგია

ვლადიმერ აფციაური: „იმ პერიოდში ძალიან დაძაბული პოლიტიკური ვითარება იყო. ჩვენი ფეხბურთელები გამოეყვნენ საკავშირო ფედერაციას და პირველი ეროვნული ჩემპიონატი ჩაატარეს, ბარსელონის ოლიმპიურ თამაშებზე კი ქართველი სპორტსმენები დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ეგრეთწოდებულ გაერთიანებულ გუნდში გამოვიდნენ. მოსკოვიდან მეც შემომთავაზეს ბარსელონაში გამოსვლა, მაგრამ უარი შევუთვალე. ორი წლის უვარჯიშებელი ვიყავი და კარგი შედეგის მიღწევა გამიჭირდებოდა. ამიტომაც ახალგაზრდებს დავუთმე გზა. მოკლედ, ნაადრევად მომიწია სარბიელიდან წასვლა. ალბათ, ხუთი-ექვსი წელი კიდევ შემეძლო მაღალ დონეზე ფარიკაობა, თუმცა ყველაფერი ჩემგან დამოუკიდებელი მიზეზებით მოხდა. ფარიკაობა სპორტის სპეციფიკური სახეობაა.

ჩვენთან 37-38 წლის ვეტერანებსაც მოუგიათ მსოფლიოს ჩემპიონატები თუ ოლიმპიური თამაშები, მე კი 29 წლის ასაკში დავასრულე კარიერა, თუმცა ამის გაკეთება არავის დაუძალბებია. მაშინ სხვა სიტუაცია იყო და ჩემს თავს უფლება ვერ მივეცი, მერე ვინმეს დაეყვედრებინა — საქართველოს ინტერესებზე წინ პირადი ინტერესები დააყენაო.

აქტიურ სპორტს რომ ჩამოვცილდი, როგორც სპორტსაზოგადოება „დინამოს“ წევრს, კაპიტნის წოდება მომცეს და აფხაზეთში საქმე რომ გართულდა, სოხუმში ავტომატით ხელში მომიწია ჩასვლა. ადრე სპორტული იარაღით ჩავდიოდი აფხაზეთში, ეშერის ბაზაზე, ახლა კი... კიდევ კარგი, ბრძოლებში არ მიმიღია მონაწილეობა, თუმცა ბოლომდე იქ ვიყავი — საპატრულო ჯგუფის შემადგენლობაში სხვადასხვა ობიექტებს ვიცავდი.

აფხაზეთის დაკარგვა, სამოქალაქო ომი, ათასი უბედურება... აბა, მაშინ სპორტისთვის ვის ეცალა! იძულებული გავხდი ქუვეითში წავსულიყავი სამუშაოდ. არავისზე ნაწყენი არ ვყოფილვარ. უბრალოდ, ოჯახი ხომ უნდა მერჩინა, ორი შვილი მყავდა. საქართველოში ჩემი ადგილი ვერ დავინახე, ქუვეითში კი ნორმალურ პირობებს მთავაზობდნენ. იქ 1993 წლის 28 ოქტომბერს ჩავედი. თავიდან ძალიან გამიჭირდა, პირველი ხუთი წელი ნოსტალგიით ვიტანჯებოდი. მერე ნელ-ნელა შევეჩვიე. შენს მშობლიურ ქვეყანას რა დაგავინწყებს, უბრალოდ — საქმეში ჩაფლულს დროებით შვება გეძლევა, მერე კი გულის სიღრმეში ისევ ტკივილს გრძნობ. ამიტომაც გამოვუშვი შვილები საქართველოში, არ მინდა ისინიც ჩემს დღეში იყვნენ. სხვათა შორის, ამერიკიდანაც მქონდა მოწვევა. იქ ცნობილმა მოფარიკავემ ვლადიმერ ნაზლიმოვმა კლუბი გახსნა, ქართველ მწვრთნელებს ამუშავენს და მეც მეპატიჟებოდა. უარი შევუთვალე — ამერიკიდან საქართველოში დაბრუნება უფრო გამიჭირდება-მეთქი. ჯერ კიდევ არ დამიკარგავს თბილისში დაბრუნების იმედი. არ მახსოვს შემთხვევა, თბილისიდან ქუვეითში წასვლისას, თვალზე ცრემლი არ მომდგომოდეს.

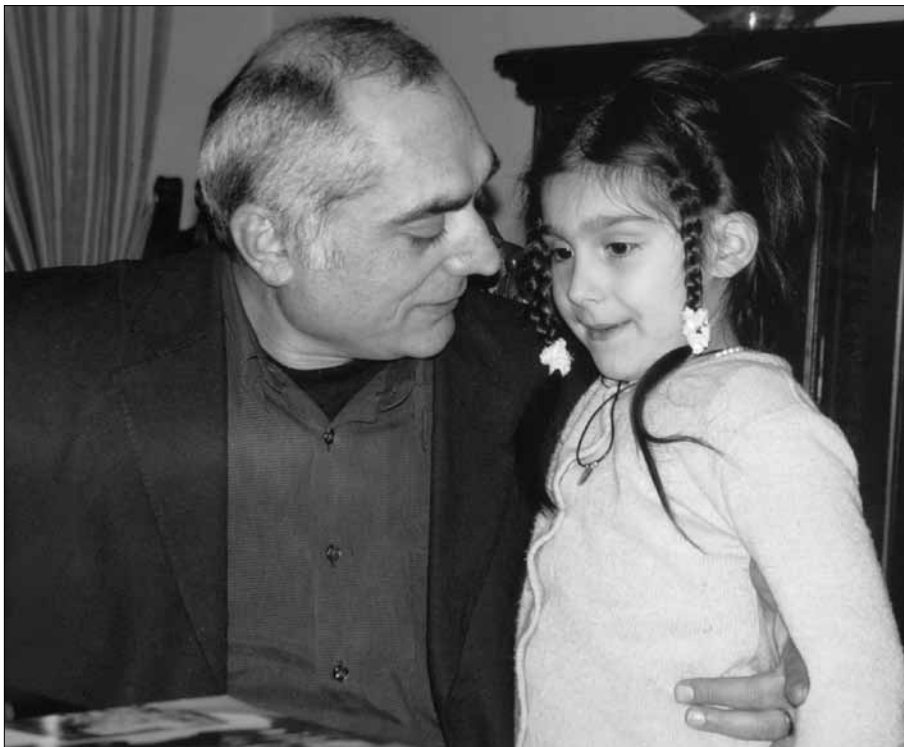
იქ თავდაპირველად ერთ-ერთ კლუბში ვმუშაობდი. შემდეგ, როცა დარწმუნდნენ, რომ ურიგო მწვრთნელი არ ვიყავი, ქუვეითის ვაჟთა ეროვ-

ვლადიმერ აფციაური,
მარკ რაკიტა და
დავით ტიშლერი

ნული ნაკრები ჩამაბარეს. ქუვეითში ყველაზე მეტად ფეხბურთი და ხელბურთი უყვართ. მოფარიკავეებიც არ ვემდურით პირობებს. ფარიკაობა ძალზე შრომატევადი სპორტია და განსაკუთრებულ ნიჭს მოითხოვს. ვერ ვიტყვი, რომ ფარიკაობა ქუვეითელებს გენში აქვთ, მაგრამ კარგი პირობებისა და მეტნაკლები შრომის ხარჯზე გარკვეულ წარმატებას აღწევენ. 1998 წელს არაბეთის ქვეყნების ჩემპიონატი მოვიგეთ, ვიყავით აზიის ჩემპიონატის პრიზიორები, ახალგაზრდული ჩემპიონატის გამარჯვებულები. პანარაბულ თამაშებში ჩვენი მთავარი კონკურენტები მხოლოდ ეგვიპტელები არიან. პატარა ქუვეითი 60-მილიონიან ეგვიპტეს დიდ კონკურენტციას უწევს. სიდნეის ოლიმპიურ თამაშებზეც მყავდა ერთი მოფარიკავე, რომელიც 24 საუკეთესოს შორის მოხვდა. ეს ქუვეითისთვის საკმაოდ დიდი წარმატება იყო. თუმცა მე სხვა რამეზე ვფიქრობდი: რატომ არ უნდა გამყავდეს ოლიმპიადაზე ქართველი ბიჭები?

**ვლადიმერ და მარიამ
აფციაურები**

ქუვეითი არაბული ქვეყანაა, მაგრამ კათოლიკური ეკლესიაც არსებობს, რომელიც გარკვეული დროით მართმადიდებელ მრევლსაც ეთმობა და ნათლობებიც ჩვენებური წესით ტარდება. სწორედ იქ მოვნათლე ჩემი მეგობრის, ამირან ჭიტაძის შვილი. მისი მეორე შვილის ნათლიაა კახი კახიაშვილი. ამირანი იქაურ ძალოსნებს ავარჯიშებს. ქუვეითში კიდეც რამდენიმე ქართველი მწვრთნელი მუშაობს: მოფარიკავეები — გურამ კოსტავა, ჯემალ გომიაშვილი და ზურაბ აფციაური, ძალოსნები — გოგი თოდაძე და ელგუჯა დვალი. ყველანი ოჯახებით ვმეგობრობთ და ხშირად ერთად ვართ. მე სამი ქალიშვილი მყავს. შუათანა, თათია ჩემს კვალს მიჰყვება — მოფარიკავეა. საკმაოდ მოძრავი, ფიზიკურად ძლიერი გოგოა. თავიდან კარატეში ვარჯიშობდა, შავი ქამარიც მიიღო, მაგრამ საბოლოოდ ფარიკაობა არჩია. ჯერ მე ვავარჯიშებდი, მერე თბილისში გამოვუშვი და ლუდვიგ ლალანიძე წვრთნიდა, მაგრამ რაკი საქართველოში რაპირაში კონკურენცია არ არის, ხმალში გადავიყვანე. ურიგო შედეგები არა აქვს — რამდენიმეჯერ იყო საქართველოს ჩემპიონი, საერთაშორისო ტურნირებშიც დამაკ-

მაცოფილებლად გამოვიდა. სამწუხარო ის არის, რომ ჩვენთან ფარიკაობას ისეთი მხარდაჭერა არა აქვს, როგორსაც თავისი ტრადიციებით იმსახურებს. ერთი ხეირიანი საფარიკაო დარბაზი არ დარჩა.

ჩვენს სპორტსმენებს ხშირად ვხვდები სხვადასხვა შეჯიბრებებზე. ვცდილობ ჩემებურად გვერდში დაუდგე. საქართველოში ყოველ წელს ჩამოვდივარ. რამდენიმე წლის წინ, როცა თბილისში ვიყავი, საუბარი იყო უცხოეთში გადახვეწილი ქართველი სპორტსმენებისა და მწვრთნელების დაბრუნებაზე. ახალი მთავრობის იმედი მეც მომეცა, ვიფიქრე, ამ ტალღაში იქნებ მეც მოვხვდე-მეთქი. შევხვდი კიდეც ქართული სპორტის მაღალჩინოსნებს. ოქროს მთები არ მომითხოვია. ცალ-ცალკე ყველა დამპირდა დახმარებას, მაგრამ ამის იქით საქმე არ წასულა. ვნახოთ, რა იქნება მომავალში.“

ვლადიმერ ავციანური

დაიბადა 1962 წლის 4 თებერვალს მანგლისში. რაპირით მოფარიკავე. სეულის ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი გუნდურ ჩათვლაში (1988), მსოფლიოს ჩემპიონი გუნდურ პირველობაში (1982), მეორე (1988) და სამგზის მესამე პრიზიორი (1982, 86, 90), ევროპის თასის მფლობელი გუნდურ ასპარეზობაში (1985), საერთაშორისო მეგობრული სპორტული თამაშების ჩემპიონი პირად და გუნდურ პირველობაში (1984), უნივერსიადის მეორე პრიზიორი (1986), სსრკ ჩემპიონი პირად და გუნდურ ჩათვლაში (1984). ქუვეითის ნაკრების (რაპირა) მთავარი მწვრთნელი (1998-2010). სსრკ სპორტის დამსახურებული ოსტატი, ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენის კავალერი.

VLADIMIR APTSIURI

Fencer with foils, was born on February 4, 1962 in Manglisi. He is a champion of the Olympics in Seoul (1988) in a team event, world champion in a team event (1982), silver (1988) and three-time bronze (1982, 1986, 1990) medalist at the world championships. Aptsiauri is a European Cup winner in the team event (1985) and champion of international friendship sport games in individual and team contests (1984). He was silver medalist of the Students Game (1986) and the USSR champion in individual and team contests (1984). For 1998-2010 Apt-siauri was chief coach of Kuwait national team of fencers with foils. He was the USSR Honored Master of Sports. Aptsiauri was decorated with Vakhtang Gorgasali Order of the 2nd class.